

RUH MADDE

Cilt: 6 Sayı: 72 — Ocak 1966

Cemiyet adına Sahip ve

Mes'ul Müdür
SUAT TAHSUĞ

Hazırlayanlar :

Feridun Tepeköy
Erol Haras
Ergün Arıkdal
Afif Yesarı
Salih Öge
Erol Sevil
Azime Nakip
Enver Ölçerman
Mehmet Sancar
Çetin Salkök

Idarehane ve Cemiyet binası
Taksim, Sıraselviler, Billürcü
Çıkmazı Sümbül Apt. No. 14/2
(Otel Santral Sokağı)

Dizgi ve Baskı :
Baha Matbaası

Kapak Baskı :
Karadeniz Matbaası

Abone ücreti
Yıllık 18 Lira
6 aylık 9 Lira

**Haberleşme, Abone ve
Havale adresi :**
RUH ve MADDE
P. K. 1157 - İstanbul

RUH ve MADDE'den Sevgili Okuyucularına

Birkaç sayıdan beri mecmuamızda gözle görülür bir değişiklik olduğunun okurlarımız farkındadır. Tekâmüle inanan, onu her yerde müşahede etmeye çalışan bizler için bu hal tabiidir. Yani bizler de değişik diyebiliriz.

Fikirlerimiz prensiplerimiz değişti mi?

Ancak görüşlerimizde bilfiil bir genişleme oldu diyebiliriz. Uzun aylardır söylediğimiz, sevdiğimiz, yapmağa çalıştığımız bir şeyin tatbikatına geçtik kanısındayız.

Gerçek gerçektir ve asla değişmez. Ancak gerçeğin muhtelif görünüşleri vardır ki, ötedenberi cemiyetimiz bunu "realite" kelimesiyle ifade etmiştir. Bu, üstün planların bir nevi, insanlara hitab ediş tarzıdır da diyebiliriz. Gerçekler de bu planlarca, insan anlayışına uygun biçimler altında ifade edilmektedir. Tabii ki, insanlarca bağlanılan semboller, kalıplar gerçeklerin ifadesinde vasıta olmaktadır. Burada tekâmül, insanın kendi anlayışında, bağlandığı kıymet ve ölçü sistemlerinin sıralanışında olmaktadır. Bir ilerki kıymet ve ölçü sistemi bir evvelkini yıkıp tahrip etmez de, onu da içine alarak daha şümüllü bir izah yapar. Ancak fert bir kalıptan diğerine geçerken, eskisinden kurtulabilmek için bir sarsıntı geçirir. Bu arada tahripkâr da olabilir. Biz buna karışıklık manasına "Teşevvüş" diyoruz.

İşte bu gün, bütün dünyada insanlık çok şümüllü bir teşevvüş içindedir diyebiliriz. Bütün ekoller, felsefeler, ilim ve bilcümle insan davranışında bir bunaltı ve çaresizlik, asabi bir hal müşahede edilmektedir.

İnsanlar bir takım semboller, kalıplar, putlar yerine yeni ve gerçek değerler aramak ihtiyacını duyuyorlar.

Bu yüzdendir ki, cevval bir zekâyâ sahip, vicdan sesini duymaya başlamış insan, bir etiket ve firma adı altında artık kendini rahat hissedememektedir. Çünkü kalıplar onu koruyamaz hale gelmeye başlamıştır. Çünkü insan kendisinin de müstakil, hür ve mes'ul bir varlık olduğunu duymaya başlıyor.

Bu yüzden içinde yaşadığımız gerçek nizam içinde kendi yerimizi görmek ve fiillerimizi ona uydurmak zorundayız.

Kısaca Cemiyet ve Mecmua olarak her insanı alâkadar eden her türlü olayı bugünkü bilgilerimize uygun olarak sizlere sunmayı bir borç addediyoruz.

YENİ BİR DİL ÖĞRENECEĞİZ

Yazan: Suat TAHSUĞ

Bir taş düşer. Bütün taşlar düşer. Elma düşer, yaprak düşer, insan düşer.

Ve insan yerçekimi kanununu bulur. Rahat eder; her şeyi hallettiğini zanneder ve ilme güvenir.

İlim, olaylar zincirini inceleyerek genelleştirmelere gitmektedir. Bulduğu fizik kanunlarıdır. Ve aceleci insan kafası her şeyi, ama her şeyi, tabiatta **görebildiği** sebep - netice zinciri ile ve genelleştirmeleriyle (abstraction) hal edeceğini zanneder.

Bunun içindir ki, insan, modern ilim ve tekniğin kendine temin ettiği vasıtalar karşısında güçsüz ve perişan, terkedilmiş kalmaktadır.

Meselâ, atom bombasını bulur. Bu, onun nasıl kullanacağını bilmediği bir güç, bir baş belâsıdır (*). Sinir bozuklukları için saadet hapları düşünür. İnsan enerjisinden tasarrufu sağlayacak bütün konforu tahayyül edip gerçekleştirir. Ama en küçük, incir çekirdeği doldurmaz hissî problemler karşısında ne yapacağını şaşırır; belki de intihar eder.

Sebeb - netice zinciri sonsuzcasına birbirine eklenerek **ayrı ayrı kategorilerde** sürüp gitmektedir. Yalnız her kategori birbirinden farklı olup **daha başka sebep - netice zinciri sıralarının** mevcudiyetine işaret etmektedir. Bakınız nasıl: Ahmet Mehmedin kafasına bir taş attı. Olayın fizik sebebi Ahmedin taşı atmasıdır. Ama **Ahmedin taş atma arzusu başka kategoriden bir sebeptir.** Şu halde biz, isterse Ahmet hırslanarak bu taşı atmış olsun, fizik hadisenin üstünde şuurlu bir başka sebep göreceğiz.

Bu sebebi keyfi ve binaenaleyh gayri ilmi saymaya ne hakkımız var? Ondoku - zuncu asırdan kalma bir kurulukla «ilim böyle şeylerle uğraşmaz» diyemeyiz. Zira bugün psikoloji de bir ilimdir. Ancak, biz,

Sevgi asla zeval bulmaz; fakat
Peygamberlikler ise, iptal olunacaklar;
diller ise, bitecekler; ilim ise iptal
olunacaktır. **PAVLUS**

«Psikolojik» hallerin ilim çerçevesinde mü-talea edilmişlerinden ayrı bir sevinç duymuyoruz. Bizi ilgilendiren tek husus yer yüzünde cereyan etmekte olan olayların farklı farklı katlardan sebepleri oluşu keyfiyetidir.

Bugünkü ilim elbetteki müşahedeye en büyük önemi vermektedir. Ancak, müşahedeyi yapmakta olan insanın şuurunun olaya iştirak nisbeti ve tarzı itibara alınmamaktadır. Filvaki felsefe, duygu uzuvlarının yanılmaları ve çok eskiden beri «şüphencilik» insanları düşündürmüştür. Ancak, bugün **insan şuuru** pek bilinmediği için bu şuurun olaylara iştirak ve tedahülü (girişimi) üzerinde de pek durulmamaktadır.

Niyetimiz asla felsefe yapmak olmaya-caktır. Bu yüzden de, burada bir «şuur» tarifi yapmaya niyetli değiliz. Biz, ancak, **olaylar** üzerinde durarak bunları değerlendirmeye çalışacağız.

Genelleştirmelerle fizik kanunları ifade ettik. Maddeyi araştırdık. Sislerde kaybolduk. Matematik formüllerimiz yabani ot tarlalarına benziyor. Güya dünyayı ilmi bir ciddiyetle tetkik ediyoruz: Taş düşer. Ama, bir tek taş benim en sevdiğim arkadaşımın kafasına düştü! İnsan beyin kanamasından ölebilir. Ama niçin içim parça parça oluyor? Bu düşen tek taşın benim tek arkadaşımın kafasını kırması ve benim içimin parçalanışı birbirinden ilgisiz mi?

İşte bir taşın düşmesini inceleyen ben, olaya içim parçalanarak iştirak ediyorum. İç parçalanmam C. G. S. sistemine göre bir kemiyetle ifade edilemeyeceği için ben şu anda gayri ilmi düşünüyorum.

(*) Daha üstün sebepler yönünden atom bombasının bulunuşu bir zaruret ve hayırdır; zira harbe mani oluyor.

Ama ne tuhaf, şimdiye kadar ben il-
-e inanmıştım. Teknoloji'ye iman etmiş
- Medeniyete güveniyordum. Rahattım.
- huzurum bozuldu. İlim beni acırn
-sında yapayalnız bırakıyor. Bana sa-
-et hapları veriyor. «Düşünme bunu, u-
-» diyor, «Saçma bir şey bu.»

Ve ben ağlıyorum. İçime sıcak bir şey-
- giriyor. Sanki düşen taş, bendeki soğuk
- buzdan sarayı bin parça etti. Ve ben
- arkadaşımı seviyorum. Ve sevgi diye bir
- şey var. Ve sevgi ilimde yok. Ve sevgi ar-
- arkadaşımın ölümüyle bitmedi; ancak yeni
- başlıyor. Sevgi diye bir şey kâinatta var
- -ktan sonra hiç bir kuvvet onu ortadan
- kaldıramaz. Ve buna düşen bir taş sebep
- oldu.

Şimdi, şairane bir ifadeyle anlattığımız
- hikâyede ,düşen «genelleştirilmemiş» bir
- taşın yalnız arkadaşımın kafasını değil,
- -de de bir şeyler kırdığını fark ettiniz de-
- mi? Şu halde, olayların görünür cephe-
- lerinin gerisinde görünmeyen maksatlar,
- yeni bir lisan, yeni bir sebepler zinciri giz-
- li. Ve ben bu gizli dili öğrenmeliyim.

Zira, görünenlerin arkasında görünme-
- yerler gerçekten var ise, ve bu benim ham
- kayalim değilse, kafası kırılan arkadaşımın
- görünmeyen bir âlemde var olduğunu, hat-
- ta benim de görünmeyen bir alemle içli
- -li yaşadığımı niçin düşünmeyeyim?

Değilmi ki, «ilim» beni en kederli za-
- -mında yapayalnız, saadet haplarıyla baş-
- -sa bıraktı, o halde yeni bir bilgi çeşidi
- -lamak benim en sarih hakkımdır.

Denizi, kayaları, toprağı, rüzgârı, bu-
- -ları, mavi gökyüzünü, ufukta parıldayan
- - ışıl bir yıldızı seviyorum. Gerçekten o-
- - baktığımda gözlerim yaşıyor. Bana
- -anötesi bir lisan fısıldandığını işitiyo-
- - . Hesapsız, hilesiz, saf bir lisan bu.
- - Sakın size ne anlatacağım: Bir gün yap-
- - yalındım. Bir vişne ağacının dibine uzan-
- - mış, müzik dinliyordum. Tabiat gerçekten
- - zeldi. Müzik de öyle. Ama ben gene ken-
- - mi yalnız, tabiatın güzelliği içinde boş
- - sediyordum. Evimizin altında oturan iki
- - -nda bir küçük kız, koştu, boynuma a-
- - -dı. Beni öptü; bu yetmedi; elimi öptü.
- - Ama başkalarının yapabileceği gibi öpüp

başına koymadı. En hissi anlarda insanla-
- rın kaideleri düşünmeden yaptıkları içten
- gelen bir davranışa benzer bir hareketti bu.

Ben bu çocuğa o güne kadar, teyzemin
- her gün yaptığı gibi, bir tek şeker dahi ver-
- memiştim. O da bana hiç bir gün sokulma-
- -mıştı. Ve çocuk iki yaşındaydı. Ve boynu-
- ma sarıldığı, elimi öptüğü sıra -tam o sıra
- ben sevgiden yoksun olduğumu düşünüyör-
- dum.

Yine burada maksadımın dokunaklı hi-
- kâyeler anlatmak olmadığını arz etmeli -
- yim. Newton başına elma düşünce ne ka-
- dar sevindi ise, ben de çocuk beni öpünce
- öyle sevindim. Çünkü dış dünyadan bana
- canlı bir cevap gelmişti. Ve bana «Korkma,
- seni seviyoruz» denildi. «Yalnız değilsin.»

Yalnız değiliz. Ancak bunu bir doğma
- tarzında, bir teselli olarak kabul edip duy-
- gulanmamız da bir işe yaramaz. Bizi büyük
- bir çalışma bekliyor. Üstün kategoriden,
- katlardan sebepleri araştırmak için insan
- davranışlarını incelememiz gerekli görünü-
- yor.

Bir insan bir insanı gerçekten seviyor-
- sa, bir insan bir insanı gerçekten sevmi-
- yorsa, bir insan bir insanı yalandan sevi-
- yorsa, yalandan sevmiyorsa bu bir hadisedir.
- Ve bunların birbirine dönüşümü de başlı
- başına bir hadisedir. İnsan davranışlarını
- idare eden gerçek ahlâk kanunları var mı-
- dır? Bunların tatbik veya ihlali insana ne-
- ler kaybettirmektedir?

Mukaddes kitaplarda, insanlara, Görün-
- meyen Âlem «On Emir» gönderdi. İsa «Bir-
- birinizi seviniz» dedi. Kur'an şöyle diyor:

«De ki, Kur'anı Ruhülkudüs, müminle-
- rin imanını sağlamlaştırmak, müslümanla-
- ra hidayet ve müjde olmak üzere Tanrının
- tarafından hak ile indirmiştir» (Nahl sure-
- si, 102).

Evet. Yalnız değiliz. Kaldı ki, ilim de,
- teknoloji de insan uydurması, faydasız ve
- kısır asla değildir. Ancak, dünkü ve bugün-
- kü akademik ilim zihniyetini beşeriyetin
- son çaresi olarak düşünmek bugünün insa-
- -na bir şey kazandırmıyor. Bizler, yeni
- bir lisan öğreneceğiz ve yalnız değiliz. An-
- cak, çalışmalıyız. Bir insana gerçekten ya-
- kışacak şekilde.

Evlilik

Bu sayımızda orijinal bir müşahade olarak, İstiğredeki bir guruba «Joseph» müstear adıyla verilen bir celseyi aynen neşredeceğiz.

Burada dikkati çekecek olan hususlardan biri şudur: Celsenin cari Hristiyan anlayışlarına ve inançlarına uygun olan havası. Ruhsal Plânlar bu inançların tahtı tesirinde midirler?

Asla. Bu celse Maorilere de verilebilirdi. Ve o zaman onların cari inanç sistemlerindeki sembollerden faydalanılır ve gene asıl gerçekler anlatılmış olurdu.

Burada «İsa» kelimesi ile yeryüzündeki vicdan tatbikatında vazifeli bir plânın anlatılmak istendiği fikrindeyiz.

Ve celsenin asıl mevzuu, «Evlenme»nin bir şaka olmadığı; insan tekâmülünde ruhi müessiriyetler altında cereyan eden çok mühim bir tekâmül olayı ve tarzı olduğu, insanları gerçek sevgiye, sevgi ile kaynaşmış, belirli bir faaliyet ve gaye uğruna teşekkür eden daha büyük ailelere, organizasyonlara götüren bir basamak teşkil ettiği anlatılmak istenmektedir.

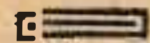
Varlık: Joseph

Medyom: Beatrice

Haziran 1965

Rehber Joseph tarafından idare edilen Spiritüel Hristiyan evlenme merasimi.

Orijinal Almandan tercüme edilmiştir.

Joseph: «Tabirinin inayeti üzerinize olsun, sevgili gelin ve damat. Siz, ruh dünyasından, hayatlarınızın birleştirilmesi için inayet diliyorsunuz. Sizin için yeni bir devre başlıyor; öyle bir devre ki, fedakârlık, sevgi ve sürura ihtiyaç olduğu gibi keder ve felâketler karşısında da müşterek daya-

şey bekliyor. Bu, bütün evli çiftlerin, keder ve süruru paylaşarak yürüme'leri gereken bir yoldur. Siz ikiniz hayatta beraber olmak, her durumda birbirinize destek olmak, saadeti paylaştığınız gibi keder ve felaketi de paylaşmak için anlaşmış bulunuyorsunuz. Bu da başlangıçtan itibaren düşünülmelidir. Bununla beraber, biz hayatınızın günlük güneşlik olmasını diliyoruz.

Bu aydınlığın her gün yeniden yaşanıp huzur duyulması, insanların yapmaları gereken çok şeye bağlıdır: Onların kendi ellerine çok şey verilmiştir ve çoğu saadet şeklinde tezahür edebilir. Hayatı paylaşmaya hazırlanırken, bunun, şu manaya geldiğini idrak etmelisiniz: «Tek bir beden ve tek bir ruh haline geleceksiniz.» Her birinin, yek diğerinin sağ kolu haline gelmesi icabettiğini söylemeliyim - böylece hayatı beraberce geçmeli ve her şeyi iyi bir düzen içinde muhafaza etmeğe çalışmalısınız. Eşinizle birlikte tahammül etmek, fakat aynı zamanda onunla beraber huzur bulmak için tek bir beden ve ruh teşkil etme hakkında şuurlu olmalısınız. Şayet bir organ hasta olursa, bütün beden sıkıntı çeker: ve zorluklar sizin yolunuzdan geçtiği zaman ahenk bozulur.

Kız evlât ebeveynin evinden ayrılır ve sevdiği eşini takibeder. Bittabi erkek evlât da sevdiği karısı ile beraber bulunmak için babasının evini terkeder. Kız evladın evini bırakması ayrılma manasına alınmamalıdır; bilakis yeni birisi eklenmiştir. Ebeveynin kız evlatlarını kaybetmedikleri gibi ilâveten şimdi bir de erkek evlatları olmuştur. Ebeveyn, kendilerine teslim edilen emanete iyi baktıkları, ona ihtimam gösterdikleri için, mükâfat kazanmışlardır.

Tanrının bir meleği sizin önünüzde durmaktadır, sevgili gelin, ve bu meleğin sizden bir talebi vardır. Madem ki, siz anne ve babanızdan sevgi dolu ihtimam gördünüz, o halde Ruhların Kutsal Dünyası borçlu olduğunuz vecibeyi yerine getirmenizi dilemektedir. İhtimam, alâka ve sevgi olarak ne aldıysanız şimdi bunları başkalarına vermeniz isteniyor. Aynı sevgi dolu alâka ve sabır ve sadakatı, aynı büyük sevgiyi fazlasıyla vermek şimdi sizin vazifenizdir.

Siz, şimdi, yeni bir hayatın eşiğinde bulunuyorsunuz: **bütün** aldıklarınızdan, sevgiden ve aydınlanmadan imtihan vermek sizin elinizdedir. Kocanızın yanbaşında, size ne verildiyse fazlasıyla vermeği talep etmelisiniz. Yalnız kocanıza talep etmekle kalmayıp komşularınızın da bundan istifade etmesini sağlamalısınız. Aldığınızdan fazlasını bile başkaları ile paylaşma fırsatı size verilmiştir.

Bu gün, Ruh Dünyası sizden hayatınızın akışı esnasında, verdiğiniz sözü tutmanızı talep ediyor. Bir günden diğer bir güne kadar bu başarılmaz. Biz size yeter derecede uzun zaman veriyoruz. Böylece siz tuza benzersiniz. Sevginiz her şeye nüfuz etmelidir. Siz de ebeveyniniz kadar hürmet görmeli ve aranmalısınız - sizi ve kocanızı ebeveyninize bağlayan bağ kopmıyacaktır. Siz ve kocanız ebeveyninizden nasihat almahsınız. Olgun yaştaki insanlar geçirdikleri görgü ve tecrübe ile akıllanmışlardır. Şayet, siz onların tavsiyelerini dinlerseniz hayattaki bir çok probleminize daha kolaylıkla çözüm yolu bulunur. Siz gerçekten baba evini terketmedinizse, sadakat ve sevgi bağları ile birbirinize sıkı bir şekilde bağlı kalacağınıza göre sevgi yolu ile hakikaten rabitalı kalacaksınız.

Baba evine, sadakat ve sevgi ile böylece bağlanmanın ne demek olduğu hakkında düşünmelisiniz. Bir çok ailelerde, genç çiftler çevrede saygı görmiyen ebeveynin tavsiyelerini yerine getiremediklerinden dolayı, bu mümkün olamaz. Bu bağın hakikat olması dolayısıyla kalben daha ne kadar müteşekkir ve mes'ut olmalısınız! Her kim hayatta büyük alâka ve sevgi görürse, o kendi hissesini başkasına vermek mükellefiyetinde olduğuna dair akit yapmış demektir. Bu suretle hayat verimli, güzel ve parlak olur. Koca ve karısı kendi sahip olduklarından aldıkları kadar ve fazlasını vermeği arzuladıkları zaman Tanrının Ruh dünyası, methedilmeye lâik bir şekilde cömertçe mükafatlandırır. Zira Tanrının dünyası vermekten hiç bir zaman kaçınmaz.

Bundan böyle, zevce daima verici olan

(Lütfen Sayfayı Çeviriniz)

eştir. Şimdiye kadar geçen zaman esnasında, almaktaydınız, çok kısa zamanda siz elinizi açma durumuna geçeceksiniz. Vermeği arzulamanız ve diğerleri sevgi için ellerini uzatacaklardır. Bir çoğu sevgi görme bakımından fakirdirler; iyi bir söze, bir gülümsemeğe, ufak bir alâkaya müteşekkik kalırlar. Bundan böyle size verilenin hepsini daima hatırlayın; sizin şimdi komşularınıza vermeniz gerekiyor ki, biz ancak bundan sonra tatmin oluruz.

Bizim lisanımızı bilen iki kişi birbirleriyle birleştiği zaman biz memnun oluruz. Böylece biz, onları bir problemin doğru cevabını bulmaları için takdis eder, kendimize çekebiliriz. Evlilik Tanrının muradıdır; o mukaddestir. Evlilik, hızlı bir tekâmüle giden yoldur. Kutsal Ruh Dünyası, hayat için bu birliği takdis etmek istiyor. Daha önce bahsettiğim gibi onlar (Kutsal Ruh Dünyası) zevcenin daima verici olmasını istiyorlar; ve aynı zamanda zevcin de sizin bir tek beden ve ruh teşekkül ettirmeniz gerektiğini bilmesini arzu ediyorlar. Koca karısına ve eve hükmetmemelidir, fakat karısına karşı duyduğu sevgi ile aynı lisanı konuşabilir. Bu bağlılık ve sevgi, onun (kocanın) kalbinin derinliklerine kadar nüfuz etmelidir; karısının hayatta kendi yanbaşıında iyilik ve sadakat içerisinde yürümesi için ona ihtimam ve sevgi göstererek bu bağlılık ve sevgisi yürekte inkişaf ettikten sonra tam bir anlayış halinde tekrar ortaya çıkmalıdır. Koca kendisinin bir işi olduğunu ve aynı inayet altında yaşadığını, karısı sevgi ve iyilikten mes'ul iken kendinin de dışarıya karşı büyük bir mes'uliyet taşıdığını bilmelidir.

Zevce, ruhlarının yükseğe ve güzele doğru inkişafından mes'uldür; zevce ise, kendi mes'uliyetini dış dünyaya karşı taşımalıdır. Orada, o, noktai nazarını müdafaa etmeli, ailce nezarat etmeli, sadakatini idame ettirmeli ve ona kimsenin dokunmasına izin vermemelidir. Bu, kocanın vazifesidir. Böylece, ihtimam gösterir ve evine nezaret eder. Ve ruhi lisanı bilenler felâketten ve yoksulluktan korkmamalıdır. Ruhsal güneş, onların kalplerinde parhyacaktır. Şayet siz sadakatte, gayelerinizde birleşmişse

niz Tanrının inayeti üzerinizde harikalar yaratır. Ve siz kendinizi kuvvetlenmiş hissedersiniz. Aranızdan biri bazen sendelediği, cesaretini kaybettiği, zayıf olduğu zaman birbirinizi cesaretlendirmelisiniz; böylece, biri eşine kendi kudretinden vermeğe muktedirdir. Sevgi, her iki tarafta da daima kuvvetli olmalıdır ki, bu suretle bütün hayat boyunca birliğinizi kudretli kılsın. Bu yolda ruhi kaynaklara başvurur ve günlük çalışmalarınız için kudret elde edebilirsiniz. Böylece sizin çalışmanız ve sevginiz fıskırarak ve bir memba kadar kudretli olacaktır. Sevgide kudretinizi muhafaza ediniz; ilk saatten son nefesinize kadar birliğinizi muhafaza edin. Herbiriniz, evliliğin zaman zaman vukua gelen ihtilaflara karşı müşterek bir mes'uliyet olduğunu bilmelidir. Fakat yüreklerinizi açık tutunuz; madem ki, sevgi sizi taşıyacak kadar kudretlidir, o halde güneş ışığı tekrar girecektir.

Bununla beraber, bu sadece insan sevgisi meselesi değildir; aynı zamanda sizin sadakatiniz de size kuvvet vermelidir. Sadakatinizde kuvvetli kalınız ve hayattaki yolunuzu bulmak daha kolay olacaktır. Bu sadakatı paylaşmada daima neşeli ve mes'ut olunuz ve duada, bu sadakatin bir kısmının beraberce meydana getirileceğinin söylendiğini unutmayınız. Zira siz buraya, birliğinizi kutsileştirmek için geldiniz.

Fakat melek, sadece kız evladın ve gelinin önünde durmuyor; o, aynı zamanda kocanın önünde de durmaktadır ve sizden bir şeyler talep etmektedir, sevgili birader. Sizin için de yeni bir devre başlamaktadır. Ellerimizi inayet ve muhafaza için üzerinizde tutuyoruz. Siz buraya gelmek isterken, aynı zamanda, Hz. İsanın hatırlatıcısı olan bizlerle son akşam yemeğini paylaşmayı da arzuladınız. Kim böyle arzularsa, o bu suretle O'na olan bağlılığını ifade etmiş olur. Bu şekilde O'nunla, birliğin dahilinde kuvvetleneceksiniz ki, sürur içinde ve kudret kazanmış olarak sizi bekliyen vazifelerinizi ifa edebilirsiniz. Zira, İsa'nın herkese bizzet etmesi, herkese vermesi gibi sizin hayatınız komşunuza yaptığınız hizmetin remzi altında bulunmaktadır. İnsanlığın kurtarı-

(Devamı 32. Sayfada)

≡ Olağanüstü Olayların

Psşik (Ruhi) izahı ≡

Bu sayıdan itibaren neşrine başladığımız bu yazı, Cemiyetimizde verilmekte olan konferanslardan Feridun Tepeköy'ün bu isimdeki konuşmasının özetidir.

OLAY (HADİSE) NE DEMEKTİR?

Mevzua girmeden önce «Olay» dendiğinde bu kelimenin bize ne mana ifade ettiğini tesbit etmeliyiz. Hadise kelimesinin değişik açılardan tarif edilmesi mümkün olmakla beraber, bizi burada daha ziyade psşik (Ruhi) bir unsurun da iştiraki ile yapılacak bir tarif alâkadar eder.

Fakat daha önce, hadisenin fizik kâinat içinde fiziki bir unsurun iştirakiyle yapılacağı bir tarifi de mefhumun daha iyi tanınması yönünden faydalıdır.

Hadise: Kâinat içinde bir kıpırdanışın hâdesidir. Bu hareket hali insanın idrakine ve şuur sahasına dahil, ve orada bir mana kazanan bir karakter taşımaktadır. O halde hadise ,insan idrakinin tesbit edebildiği bir harekettir. Ancak, «insan idrâkinin dışındaki bir sahada hareketten bahsedilemez» tarzında da düşünemeyiz. Nitekim bizim idrâkimiz dışında sonsuz hâdise mevcuttur.

Kâinatta herhangi bir nesnenin mevcut hâlik hali bir değişmeye uğramakta ise o anda bir hadise mevcuttur. Bu tarif dolayısıyla mekân ve zaman mefhumlarının da bu unsur olarak hesaba katılması zaruri olmaktadır.

Mevcudat, kâinatta bir mevki sahibi olması yüzünden daimi bir hal değişimi içinde bulunmak zaruretindedir.

Maddenin ,insanın duygu uzuvları vasıtasıyla idrakine çarpan kâba dış görünüşü itibariyle zahiri bir denge halini muhafaza ettiği görülür. Bu sebeple ,insan idrakinin tesbit ettiği idrak plânı dahilinde, insan için bizzat maddenin amili olacağı bir hadise mevzuubahis olamaz. Bu vasat içinde bir hadisenin vuku bulması için mutlaka şuurlu bir müessirin alâkası ve müdahalesi şart olmaktadır.

Hal değişimi veya hadisenin vuku buluşunda mevcudat iki şekil altında bir tesire sahiptir. (Hadiselerin ilk âmili düşünce sahasındaki hadiselerin zuhuru olmaktadır.)

a - Hadisenin meydana getiricisi (esas âmili) bizzat kendisidir.

b - Kendi dışında cereyan edecek hadiselere dolaylı bir şekilde vasıtalık etmektedir. Bu takdirde şuurlu veya şuursuz olarak iki durum mevzuubahis olabilir.

Birinci şık için meselâ bir insanın bilfiil yaptığı herhangi bir işi zikredebiliriz. İkinci şıkka misal olmak üzere de, meselâ şuurlu vasıtalık hali için cemiyetlerin ve devletlerin idaresi için kullanılan reylerin verilmesi söylenebilir. Şuursuzluk halinin hadiselere vasıtalık etmesi misalinde gelince: Burada da bir fikir vermek üzere meselâ, mekân içindeki maddî veya manevî mevcudiyetimizin, bizim farkedişimiz dışında çeşitli hadiselere yol açması düşünülebilir: Sarfedilmiş bir söz yeni hadise mihrakları teşkil edebilir; halimize bakan bir şahısta önce bir takım düşünceler, sonra bir takım fiiller doğabilir.

Ayrıca hadise iki plân içinde de vuku bulabilir: düşünce sahası ve fizik saha.

Şimdi de hadisenin psşik tarifi ve manası üzerinde biraz duralım. Hadise dediğimiz bir kıpırdanış veya fizik bir tabirle hareketi ifade eden hal değişimlerinin meydana gelebilmesi için her şeyden evvel bir muharrik kudretin bu fiili meydana getirmesi icabeder.

Şu halde: a) **Şuurlu bir müessirîyetin mevcudiyeti şarttır.** Bu birinci şartın yanında hadise dediğimiz hal değişiminin veya fiilin meydana gelmesini mümkün kılacak, b) **Uygun bir vasatın da var olması lâ-**

(Devamı 32. Sayfada)

Giresun'da Bir Olay

Hazırlayan: Suat TAHSUĞ

Birkaç ay evvel Cemiyetimiz Giresundaki bir «Ruhsal tedavi» olayı ile meşgul oldu. Tedavici Tahsin Demirkan adında bir otobüs simsarı, tedavi edilen şahıs da Emine Haliloğlu adında 30 yaşlarında bir kızıdır.

Önce mektuplaştık. «Tedavi» sırasında Tahsin Demirkanın aldığı tebliğlerde, kendisine, irtibat kuran «varlıklar» yani bedensiz canlılar tarafından medyom Emine vasıtası ile bazı gösteriler yapılacağı vaad edilince Cemiyetimizle irtibata geçmeği lüzumlu görüyorlar. Tahsin Demirkan Mecmuamızın okuyucusudur ve Cemiyeti de ziyaret etmiştir. Olayı tetkik etmeyi vazife bildik. Önce arkadaşımız Erol Sevil Giresuna gitti. Sonra da Ekim ayında Cemiyet beni yollamaya karar verdi.

Tahsin Demirkan birkaç sene ilk mektepte okumuş zeki, çalışkan, muhiti tarafından dürüst bilinen, sevilen bir şahıstır. 1957-1958 yılında babasının «Seyyid Vakkas» türbesinin bekçiliğini yaparken ölmesi üzerine bazı rüyalar görüyor. Rüyasında kendisine tedavici yapacağı söyleniyor ve manvetik pas yapması öğretiliyor.

Birgün garajda çalışan bir arkadaşının ağrısını anide geçirince kendisi de hayret ediyor. Bunun üzerine Emine Haliloğlu ile karşılaşılıyor. Emine beş yaşında bilinmeyen bir sebepten normal yürüme imkânını kaybetmiş, oniki yaşında kötürüm kalmış, bacakları incelmış ve bükülmüştür. Birkaç sene süren tedavi sonucunda bacakları açılıyor ve kalınlaşıyor. — Fakat hâlâ yürüyemiyor —.

Tahsinin karısı, kocasının başka bir kadınla bu kadar meşgul olmasını hoş karşılamıyor ve aleyhine dava açıyor. Mutaassıp olan muhitte dedikodular oluyor. Hasılı şehir bu olayla şu veya bu yönden alâkalanıyor.

Olayın dedikodu yönü var; okuma - sihir yönü var; dinsel inançlara göre değerlendirilişi var; bir de hukuki yönü var: Üfürükçülük müdür bu? Sonra böyle şeyler olabilir mi?

Biz, Karadeniz gazetesi sahibi Avukat Şaban Ersözle, Savcı Hüsamettin Barlas ile, Emine, ana-babası, erkek kardeşi ve komşuları ile konuştuk ve şu iki neticeyi tesbit ettik: 1 - Emine yapılan tedaviden gerçek ten fayda görmüş ve bacakları - halen yürüyememekle beraber - normal hale gel-

miştir; 2 - Mahkeme üfürükçülük olmadığını ve yapılanın «Ruhi Tedavi» olduğunu kabul ederek Tahsin Demirkanı beraat ettirmiştir .

Giresun Karadeniz kıyısında, 20-25000 nüfuslu küçük bir şehir. Eskiden Rum nüfusu varmış; şimdi yok. Bölgede en mühim mahsul fındık. Diğer zirai imkânlar az olduğu için ahalisi fakir; umumiyetle dış bölgelere çalışmaya gidiyorlar. Dini inançlar kuvvetli; büyüye de inanıyor ve büyü yapıyor. Zenginliğin ve sürekli çalışmanın olmayışı, bir çok diğer şehirlerde olduğu gibi, içki ve kumar temayülünü arttırıyor. İbadetin şekli tarafına aşırı bağlılık, insanların tatminkâr bir hayat yaşama imkânlarından mahrum kalmaları karşısında baş vurdukları manevi bir sığınak oluyor; bunun tam zıddı büyü unsuru ile karşılanıyor. İhtiraslar, kinler yüzünden bedensizlerle bedensizler cehennem düşüncelerin tatbikine koşuyorlar. Elbetteki maddi yönden, bahsettikleri bir kâğıt fabrikasının kuruluşu, Harşit suyu üzerindeki barajın tamamlanması, bakır madenlerinin işletilmesi, manevi yönden hak an-

Giresuna dayanan ferdlerde bir vicdan tatbikatı, şehrin havasını tamamen de-ğerecektir.

Fakat insanların tekâmül hakkında gerçekten ne düşünüyoruz ki? Bizim kötü durumumuz bir çok ıstıraplara sebep olan ve sürüp giden haller, yer yüzünde insanların göre muhtelif hallerde bedenlenen varlıkların bir hakkı olarak tanımlanıyor. Bir sürü imkânlarımız var. Gerçekten bizim ıstırap çekiyor ve insanların sebepleri üzerinde düşünmüyoruz. İstırap ve bekleme, memleket memleket, şehir şehir, ev ev, insan insan içimizde ılık, yavaş bir taşkınlıkla dışa dönmüş kendimize, çevremize, dünyaya, tekâmülümüze, buradaki cari olan kanunlara aşınmaya çalışan bir bilgi ve sanıncaya kadar devam edecek görünüyor.

Bu şehir ve bu insanlar, Tahsin, Emine, ana baba, Seyyid Vakkas türbesi, bedensizler, kıskançlıklar, şerh; şehir müftüsünün «Ölümler dirileri iyi edemezler» hükmü, Türbede meydana gelen bir apor olayı aslında bizlere bir şeyler öğretmek istiyor. Her şablonun tek tek hayatına, kanaatlerine, iyi ve kötü düşüncelerine ve karakterine rağmen insanlar arasında tekâmül ve tekâmülünde insanları ihtiyacına göre, sürükleyen güçlü bir bütün. Böylece bir bedbaht, geçici sevinç ve ümitlerle insan insana, ev eve, şehir şehire, memleket memlekete bağlanıyor ve geçici hüküm ve kanaat-

lerimiz ne olursa olsun sıcağı bir sevgi ile hareket eden görünmez eller ve teller bizi birbirimize rapt ediyor. Giresunlu bir otobüs simsarı, Brezilyadaki favellalarda yaşayan fakir bir zenci kadını, herkes, her şey insan üstü bir mantıkla birbiri ile ilgileniyor. Olayların sıhhatinin araştırılması, ilmi münakaşalar olur - olmaz düşünceleri arasında gözümüzün önündeki gerçeklere karşı kör kalıyoruz. Gerçekten olaylardaki teferrüata ait pis bir merak unsurundan doğan dedikodu ile gerçek psikolojik dramların araştırılması ve bilin-

yeceğiz:

Mahkemelerin devamı sırasında Tahsin bir rüya görüyor: Sarışın güzel bir genç kız, bir dansöz gibi raks ediyor. Birbirlerinden hoşlanıyorlar ve el sallıyorlar. Tahsin Emine vasıtası ile yaptığı bir celsede, anlayamadığı bu rüyanın anlamını, irtibatta bulunduğu bedensiz varlıklara soruyor. Kendisine şöyle bir cevap geliyor: «O toprak altındadır; fakat göreceksin.»

Bu rüyayı müteakip bir kızı dünyaya geliyor. Kızın ismi: Kader. Karısı ile tekrar barışıyor. Kızı ile aralarındaki sempati o kadar

Tahsin Demirkan, E. Haliloğluna manyetik pas yaparken

mesinden doğan tertemiz hisler ve kardeşlik, insanlık unsurlarının birlikte mevcudiyeti, içinde yaşadığımız dünyanın korkunçluğunu, dehşetini, güzelliğini her an ortaya koyuyor.

Tahsin Demirkan'ın karısı ile barışmasına sebep teşkil eden bir rüya ve bir olayı anlatmadan geçemi-

kuvvetli ki, şimdi, Tahsin daha eve gelmeden birkaç dakika evvel kızı ellerini çırpıp «Babam geliyor» demeye başlıyor.

Şimdi Tahsin Demirkan, bütün Giresuna insanların ölmediğini, ölenlerin yinede dünyaya gelip tekrar yaşayabildiğini anlatmak için çırpınıyorsa bunda kim onu suçlayabilir?

27.11.1965

Bu sayımızdan itibaren Cemiyetimizde yapılmakta olan bilgi çalışmalarını okurlarımıza duyurmaya başlıyoruz. Maksadımızı açıkça belirtelim: Cemiyetimizde yapılan bir gurup orijinal celsenin kısmen veya tamamen neşri olacaktır bu.

Bu nevi celselerde şöyle unsurlar rol almaktadır: 1 - Tebliği veren plan; 2 - Medyom; 3 - Hazır bulunanlar.

Bu nevi çalışmalara alışık olmayanlar için şöyle basitbir benzetme yapacağız: Plan; görünmeyen bir öğretmen gibidir. Dünya tekamülünün sevk ve idaresinde vazifeli bir çok planlardan bir kısmı, dünyanın her yerinde yapılan bilgi çalışmalarında vazifelidirler. Bunlar, dünyanın bugünkü ihtiyacına ve çalışmayı yapan insan topluluğunun liyakatine göre her an, gerekince, yardım etmeye amadedirler. Elbetteki bu planlar daha üstün bir idarenin tahtı tasarrufundadırlar ki içinde yaşadığımız şu dünya ortamındaki her şey, ama her seviye ve tarzda ki şeyin en uygun bir ahenk içinde yürümesi bu suretle mümkün olmaktadır.

Plan hakkında, şimdiki anlayışımıza göre, daha üstün bir ruhi müessiriyet altında, bir kısım, bir zümre varlığın ihtiyacına göre, üstün prensip ve kanunlara uygun olarak bir takım hadiseler meydana getiren varlıklar sistemidir diyebileceğiz.

Elbette ki burada artık klasik spiritüalizma anlayışına göre düşünülen, geçici dünya şahsiyetlerine izafe edilen, mizaç, karakter, şahsi bir geçmiş hayatla alakalı bir isim mevzuubahis değildir. Burada ancak belli bir ihtiyacı karşılayan bir tarz düşünülür ki buna da «gayri şahsi» sıfatını eklemek, insan anlayışımıza göre bir hakıtır.

Niyetimiz felsefe yapmak değildir. Ancak insan şuurlarımız için şu kadarının bilinmesi çok lüzumludur: İnsanların bir takım ihtiyaçları, sualleri var. Bunu, bir medyomun, bizim gibi bir insan olup psişik melekelerinin istimali ile bir radyo istasyonu gibi çalışan bir insanın bedeni vasıtası ile bir takım cevaplar geliyor.

İşte bizler, bu sorular ve cevaplar karşısında tamamen hükümsüz. Bizi bir hüküm altında bulunduracak tek şey, kendi anlayışımızdır. Esasen bütün çalışmalar, bütün insan hayatımız bu anlayışın gittikçe ilerlemesi yolunda sonu gelmeyen bir çaba değil midir?

Fikirler ortadadır; biz ortadayız; hayat ortadadır. Başka bir hüküm, bunları sizlere nakleden bizlere düşmez.

Yazımızın başlangıcındaki «orijinal» tabirini, şimdiye kadar hiç bir yerde neşrolunmamış manasına kullandık.

Sual — Son zamanlarda kökten bir değişiklik başladı bende. Ruh, yaratılma, kâinatın gayesi gibi mevzulara bir çekingenlik belirdi. Kendimizi düzeltmeden önce bizim dışımızda, bizi bu kadar aşan mefhumları pek fazla kurcalamaya hakkımız yok diye geliyor. Bu yüzden enerjimi bunlar kadar kendi yaşamama, kendi hayatıma da verdim. Tahayülümün başı boşluğu, konuşmamın kontrolsüzlüğü, çoğu zaman kendimin farkında olmamam gibi meseleler de uğraşmaya başladım. Acaba kendi hayatımdaki bu değişiklik tarafınızca nasıl değerlendiriliyor bunu bilmek isterdim.

Cevap — Bu hattı hareketinizin bizim tarafımızdan değerlendirilmesi sizin için pek yararlı olmaz. Mühim olan kendi emelinizin, kendi gücünüzün sizin tarafınızdan istimalidir. Eğer bütün bunları bir şuurla ayıklanması çerçevesi dahilinde müteaddit edip o tarzda hareket ediyorsanız yolu doğru iyi yoldur. Şüphesiz insan yanılan bir mahlûktur. Gene şüphesiz olan şu ki, her insanın doğrusunu bulabilecek olan yine insandır. Kâinatta öyle varlık sistemleri mevcuttur ki, oradaki talim ve terbiye sadece yanılmağa müstenittir. Ve bunun doğrusu onlar için o mekânda varit değildir. Gene öyle varlıklar mevcuttur ki, onlar için yanılma mevcut değildir. İşte insan için bir denge unsuru içerisinde her zaman hata veya tashih boyunduruğu altında bulunur. Şahsi davranışlarınız, günlük yaşantınız ve kararlarınız ile her an bu iki sert taraf arasında gider gelirsiniz. Bir kimse için kendini gene kendisine takdim ediş şekli çok önemlidir. Bu takdim tam şekliyle ancak vicdani bir tatbikatın içerisinde kendini gösterebilir. Bundan gayrisi ancak yaptıklar ile mümkün olur. Bu itibarla, geçen celsede ve bu celsede sual soran sizler, kendinizi kendinize takdim ederken ölçülerinizi çok açık, çok sade tutmak durumunda olmalısınız. Hiç bir problem insanın kendindeki problemi halletmek kadar güçlük arzuetmez. Dış ortamın problemleri gayet azaba, kolay ve rahat halledilebilecek problemler nevindendir. Fakat ferdin kendi kendisini alt etmesi en büyük probleminizdir. Bu hepimizce malum bir husus. İşte bu yol-

da yapılacak her gayret, her metod, her terbiye nev'i muhakkak ki salâhınız için birer tutamak, birer basamak şeklindedir. Yeter ki bu metod, bu terbiye nevi ferdin nefsanî baskısı altında kalmayacak derecede faal olsun. Size cevabım bu kadar. Evet.

Sual — İlk celsemizde, dünyevî ihtiyaç ve zaruretlerin doğurduğu baskıdan bahsölenmiş ve bu durumun insanların sevki idaresi için kullanılan bir metod olduğu söylenmişti. Bu metodun gayesi acaba bizce nasıl ve ne şekilde anlaşılmalıdır?

Cevap — Size sadece şunları söyleyebiliriz: İnsan bir derece adamıdır. Yani içinde bulunduğu madde kâinatının buut zaruretleri içerisinde mahsurdur. Bu buut zarureti onu gerek kendisi ve gerekse muhiti tarafından baskı altında tutmaya kâfidir. Öyle bir metod ki, hem iç, hem dış kanunların birbiri ile mücadelesi tarzında ortaya çıkmış. Fert her türlü ihtiyaç ve arzusunun istikametinde veyahut pençesinde bulunmakla aynı zamanda bir tedris sistemini tatbik etmektedir. İdareci plânlar kendi gayelerine ulaşabilmeleri için muhakkak ki ve hak olarak her türlü yolu ve tesiri istimalde mes'ul bir hürriyete sahiptirler. Size küçük bir misal vereyim: Bir ferdin bir icatta bulunması esasında yeni bir ihtiyacın istikametinde sevk edilmek demektir. Buradaki icat esas itibariyle bir tebliğdir. Ve burada metod, o icadın hareketi ve etrafındaki tesir sahasının genişliğine göre insanlar için bir sevki idare mekanizmasının teşkiline sebep olacaktır. Bu her vakit gördüğünüz bir şeydir. Bütün tabiat hadiseleri, bütün sosyal hadiseler ve hatta psikolojik hadiseler daima ve daima gayesini bulacak olan bir Yüksek İdarenin kendisile beraber olmasını arzu ettiği bir zümrenin, yani insanîyetin hayrı için meydana getirdiği bir mizansendir. Esasında bunlar çok girift, muğlak ve prensipleri daima birbirine tedahül eden bir mekanizmanın esasıdır. Bu kadar.

Sual — Efendim ben bir sual sormak istiyordum.

Cevap — Buyurun.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Sual — Bu celselerde aldığımız tebliğlerden bazılarını, yahut bazı kısımlarını mecmuada neşretmemiz uygun mudur?

Cevap — İsim zikretmeden uygundur.

Sual — Geçen celsemizde bunaltılı durumumu arzeden takririm, «... sizi üstün bir tatbikata götürecektir, bilgidir.» sözü ile cevaplandırıldı. Burada kastedilen bilgiden neyi anlamalıyım? Ve bu bilgiyi, bugünkü davranışlarımdan daha farklı, daha ileri acaba nasıl bir davranışla elde edebilirim?

Cevap — Sizden bir elma isteyen bir kimseye siz derhal elma veremezsiniz. Yani bir ağacın, bir çiçeklenmenin, bir döl lenmenin, bir büyümenin, olgunlaşmanın ve nihayet koparılıp takdim edilmenin süresini ve sabrım bilmeniz gerekir. Demek ki, arzu etmiş olduğunuz durumdan sıyrılabilmek için dolambaçlı, karışık ve muğlak bilgilere ihtiyacınız yoktur. Bu bilgiler adeta bir matematik kesinlik kadar açık ve seçik olmalıdır. Bu durumda, yapabileceğiniz size uygun çalışma gene kendinizin kendi üzerinizdeki kontrolünüz ve bilhassa rüyalarınız ve ani sezgilerinizle muhtelif fikirleri karşılaştırmak olacaktır. Sade ve açık müşahadeler yapmağa çalışınız. Karışık sebeplere, değişik mekanizmalara ihtiyacınız belki olabilir fakat herhalde olınayabilir. Hadiseler kendi isimlerini kendilerinde takdim ederler. Yalnız insanın yapabileceği esaslı bir çalışma her hadisenin nasıl bir alfabetik sisteme tabi olduğunu keşfetmektir. İşte, cehit, işte uyanıklık, işte nefis kontrolü budur. Hepsi apaçık ve kesin olarak kendi ismi ile beraber tezahür eder. Ancak bu kanaldan şimdilik bilginizi alabilirsiniz. Muhakkak ki herkese takdim edileceği zamana kadar kendinizi ayakta tutmak mecburiyetindedir. Evet. Tatmin oldunuz mu?

— Evet efendim.

Sual — Alfabetik bir sıradan bahsetmişsiniz. Bu alfabetik sıra ne husustadır acaba?

Cevap — Her hadisede muayyen gruplar damgasını taşır. Yahut geliş istikametine göre asal bir tesirin damgasını taşır. Bunlar her ne kadar birbiri ile kesişirse de görüntü gene asal tesirin izlerini size verebilir. Buradan da şu anlaşılıyor ki, her tesir bir nevi kod sistemidir, bir nevi alfabetik. Sözlerimizi şu manada tamamlayınız ki bir hadise müşahade edildiği zaman onun hüviyetini ve size anlatmak istediğini anlayabilmek için adeta onun harflerini bilmeniz gerekir. Sizin elinizde bir veya iki türlü alfabe varsa siz ancak bir veya iki türlü hadiseler ile alâkadar olabilir diğerleri ile enterece olmazsınız. İşte insanlar bazan bir bazan yarım, bazan da iki alfabeli olabiliyorlar. Onun için her hadise herkesi ilgilendirmez. Her tezahür herkesi ilgilendirmez. Bunu aynı zamanda bir şuur zenginliği ve yaygınlığı tarzında da ifade edebilirsiniz. Yapılacak işlerden biri, Cemiyet olarak diğer kimselere bir alfabe takdim edebilmektir, yeni bir alfabe. İsterseniz buna camları başka olan bir gözlük deyiniz. Eğer o, alfabeyi öğrenip de hadiselerle konuşmağa başlamazsa sizin her türlü gayretiniz kifayetsizdir. Çünkü insanlık ikili denge unsuru içerisinde daima kendi sayısının karşılığı olarak doğruyu ve eğriyi mukayese etmek mecburiyetindedir. Bunu kendisi yapacaktır. Ruhi plânlarınız sizlere yardımcı bulunurken işte buna mümasil tarzda çalışmaktadır. Yani size bir gözlük ve yahut başka bir alfabeyi benimsetmeğe, kabul ettirmeye çalışmaktadır. İnsanın yapacağı en mükemmel iş türlü alfabeyle sahip olmak. dolayısıyla her an tezahür eden hakikatlerin maddi veçhelerinden münebbih olarak yalın hakikatleri görebilmek mümkün olacaktır. Bu kadar.

SAYIN OKUYUCULARIMIZ,

RUH ve MADDE, bu 72. sayısı ile 6. cildini tamamlamış olacaktır.

Bu münasebetle 72 .sayıda aboneleri biten okurlarımızın 7. cilt için abonelerini yenilemelerini rica ederiz.

RUH ve MADDE

Örnek Bir Hayat

DAVID LIVINGSTON

Hayatlarını insanların yararına vakfetmiş kimseler, yakın ve uzak çevrelerine sadece bir takım yeni maddi imkânlar kazanmakla kalmamışlar, aynı zamanda sevme ve vicdan tâtbiyatı bakımından da ideal örnek teşkil etmişlerdir. Bu insanların hayatları tetkik edilecek olursa görülür ki pek çoğu, gaye haline getirdikleri insanlara hizmet arzusunu tam mânâsiyle gerçekleştirilmek için hiç bir fedakârlıktan kâzınamamışlardır. Kazandırdıkları maddi ve manevi imkânlarla insanların daha mutlu ve huzurlu hale gelmeleri onların yegâne mükâfatı olmuştur. Bu yüksek şahsiyetlerin kendilerine verilmiş olan fikir ve vicdan hürriyetini, kendilerinin dışına taşarak böyle bir vazifenin ifasında kullanmaları muhakkak ki insanların bir kısmında büyük bir şuur ve sorumluluk doğurmuştur.

İskoçyalı fakir bir köylü çocuğu olan David Livingstone, (1813-1873) yukarıda bahsettiğimiz kimselerden biridir. Livingstone pek küçük yaştan itibaren ailesinin muhtaç ve zor durumda bulunması dolayısıyla bir pamuk fabrikasında çalışmak mecburiyetinde kalmıştı. Gece geç vakitlere kadar fabrikada çalışır, işini bitirdikten sonra da birikmiş muayyen miktar para ile satın aldığı kitapları okurdu. Ayrıca yine geceleri aydınlanmasından fedakârlık ederek Latince derslerini takip ederdi. Hayvanları ve bitkileri çok severdi. Fırsat buldukça kırlarda, dağlarda dolaşır tabiatla haşır neşir olurdu.

Yirmi yaşına geldiği zaman kazancı bir hayli artmıştı. Faydalı bulduğu kitapları artık rahatça satın alıp okuyabiliyordu. Bunların felsefesini, dünyanın coğrafi durumunu, seyahat kitaplarını inceliyor ve insanlara ne şekilde faydalı olabileceğini araştırıyordu. Glasgowda bir kolejde tıp tahsilini yapmağa niyet etti fakat daha sonra bir misyoner olarak faaliyette bulunmağa kendisi için daha uygun gördüğünden Londra'daki Misyonerler Kurumunun açtığı sınavları kazanarak 1841 yılında Afrika'ya Kap'tan tayin edildi.

O tarihlerde Afrikanın büyük kısmı insanlara meçhuldü. Bu esrarengiz kıt'anın taraflarına biraz girebilenler sadece zencilerle ticaretiyle meşgul olan esir tüccarlarıydı.

Avrupadan üç defa daha büyük olan Afrika kıtasında o zamana kadar keşfedilmemiş ormanlar, göller, siyah renkli insanlar mevcuttu.

Livingstone hem Afrikanın Avrupalılara bilinmiyen çeşitli bölgelerini, nehir-

lerinin kaynaklarını keşfetmek hem de esir ticaretine bir son vermek istiyordu. Yaptığı neşriyatla İngiliz hükümetinin bu davayı ciddi bir şekilde ele almasını sağladı.

İşte bu gaye ile işe başladı ve tam 30 yıl hiç yılmadan Kap'tan Ekvatör'e, Atlas Okyanusu kıyılarına kadar seyahat etti.

Bunun neticesinde Viktorya çavlanlarını, Niyassa, Tanganika, Banguelo gölleri ile Kongonun yukarı kısımlarını keşfetti.

Livingstone kendisini zencilere çok sevdirmişti; bu ilkel insanlar, onun peşini hiç bırakmıyorlar, en tehlikeli seyahatlerde bile vahşi hayvanlara, susuzluğa, çeşitli hastalıklara onunla birlikte karşı koyuyorlardı. Livingstone, hasta olanları beraberinde bulundurduğu ilaçlarla tedavi ediyordu.

Livingstone Orta Afrikadan Atlas Okyanusu kıyılarına varmak için yanında zenciler olduğu halde tam 6 yıl seyahat etti. Daha sonra Zambezi üzerinden yoluna devam ederken etraftaki zenci kabilelerini görmeğe gidiyor ve onları tedavi ediyordu. Fakat bu arada kendisi de hastalanmıştı.

Hint Okyanusu kıyısına vardığı zaman bitkin bir hâlde bulunuyordu. Bir İngiliz gemisiyle İngiltereye döndü. Kendisinden ayrılmak istemiyen bir zenci onunla beraber gelmekte ısrar etmişti. Livingstone her ne kadar buna engel olmak istediye de muvaffak olamamıştı. Fakat zenci daha İngiltereye varmadan yolda öldü.

İngiltereye vardığında İngiltere Coğrafya Kurumu Livingstone'a altın madalya verdi. Diğer kurumlar ise kendisini şeref üyeliğine lâyık gördüler.

Önceleri karısını ve çocuklarını da Afrikaya getirmiş fakat sonra çabucak hastalandıklarını görünce onları İngiltereye geri göndermişti. Ailesine çok bağlı olduğu halde vazifesi uğruna onlardan ayrılmayı bile göze almıştı.

Orta Afrikayı görmek için tertibettiği seyahatte hastalandı. Yanındaki zenciler kendisini yılmadan taşıyorlardı. Daha önce de vahşi hayvanların teacvüzünden onu korumuşlardı. Livingstone, Tanganika gölü civarından geçerken Amerikalı gazeteci Stanley kendisine bu hasta halinde seyahatine devam etmemesi; artık memleketine dönmesi için ısrarlarda bulduysa da o, Afrikadaki vazifesinin sona ermediğini ileri sürerek bunu reddetti.

Livingstone Stanley'den ayrıldıktan sonra Nil nehrinin kaynaklarını keşfetmek için

(Devamı 17. sayfada)

Aynada Gördüklerimiz:

Organizasyonun Kâinat ve Dünyamızdaki Önemi

Yazan: Salih ÖGE

Bundan evvelki yazımızda Organizasyon'un kendi anlayışımız dahilinde bir tarifini ve memleketimizdeki önemini belirtmeğe çalışmıştık. Bu yazımızda da başlığınan anlaşılacağı gibi Organizasyon'un Dünyamız ve kâinattaki önemini belirtmeğe çalışacağız.

Demıştik ki: Her organizasyon, kendisinden evvel gelen ve kendisini kapsayan daha şümüllü bir organizasyonun organıdır.

Bunu, aşağıdan yukarı doğru büyüye gelmekte ve yukarıdan aşağıya doğru küçülmekte olan üstüste, altalta, yanyana, içiçe, dışdıışa dizilmiş masalara benzetebiliriz. Masalar o tertipte dizilmiştir ki, üstteki büyük masa kendi altındaki dört küçük masanın üzerine oturmuş .dört küçük masa üzerlerindeki bir büyük masaya ayaklık ediyor. Ayak vazifesi gören dört küçük masanın her birisi de kendi altlarında ve kendilerinden daha küçük dört tane masayı ayak olarak kullanıp onun üzerine oturmuş bulunuyor. Ve bu tertip diziliş yukarda da söylediğimiz gibi aşağıdan yukarıya doğru yükselmekte, yukardan aşağıya doğru alçalmaktadır. Şimdi bu diziliş karşısında bunların hangisine gövde, hangisine ayaktır diyeceğiz? Hiç şüphe yok ki, hepsi gövde. aynı zamanda hepsi de ayaktırlar.

O halde, organizasyon için «üstüste, altalta, yanyana, içiçe, dışdıışa tertiplenmiş bir teşkilâtlanmadır» da diyebiliriz.

İşte dünyamızda, kendisinde câri, bildiğimiz veya bilmediğimiz bir çok ilâhi irade kanunlarının tatbikinde her biri başlıba-

şına birer organizasyon olan bir hayli organdan teşekkül etmiş büyük bir organizasyondur.

«Büyük bir organizasyon» derken bitabii idrakimizin, daha doğrusu bilgimizin müsaade ettiği kadar bir büyüklük düşünüyoruz. Kâinatla mukayese edilirse belki de, belki değil muhakkak çok büyük bir organizasyondur.

Eğer düşüncelerinizi ufukların ötelinde dolaştırabilirsek, dünyamızın nebilözümüze nisbetle ne kadar minicik bir şey olduğunu, dünyamız gibi dünyalarca dünyayı içine alan nebilözümüzü, nebilözümüz gibi nebilözler dolusu nebilözü sinesinde barındıran kâinatı, bir tanesini bile düşünmekten âciz bulunduğumuz kâinatları içine dolduran kâinatlar dolusu kâinat üssü kâinatı bir an için düşünmeğe çalışırsak, o zaman, ister istemez şöyle bir sezgiye varacağız ki; dünyamız kendi organlarına nisbetle ne kadar muazzam, onların ne kadar etrafında ve üstünde büyük bir organizasyonsa, kendisini sonsuz üssü kapsayan ve bizim, ancak «Kâinat» diye bir isim verip, sıkıştırdığımız zaman bir de çoğul edatı takmaktan başka idrakinden âciz bulunduğumuz kâinatları içine alan büyük organizasyonların ancak birer organı buldukları daha büyük organizasyonlara nisbetle havsalamızın tahammül edemeyeceği kadar içinde ve altında bir «nokta» organcıktır.

Şimdiye kadar organizasyonun ne olduğunu anlamağa çalıştık. Şimdi biraz da organizasyonun dünyamız ve kâinattaki önemini incelemeye çalışalım.

Yukardaki masa - ayak misalimizden çıkarsak, ister canlı olsun ister cansız, ister bedenli olsun ister bedensiz, en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün varlıklar birer organizasyon içinde bir organ, aynı zamanda organları ihata eden birer organizasyondurlar.

«En küçüğünden en büyüğüne» dedik. Yukardaki «en küçüklük vasfının şümülü nerede başlar ve «en büyük»lük sıfatı nerede biter diye bir soruya muhatap olursak, vereceğimiz cevap «küçüklük hakkında en büyük sezgimizin başladığı yerde başlar, büyüklük hakkında en küçük sezgimizin biter» olacaktır.

Bu soruyu: «Sezebildiğimiz en küçük'ten daha küçük ve en büyük'den daha büyüğü de var mıdır?» Şeklinde ikinci bir lâfiş soru takip ederse, verilecek cevap, «Sezemediğimiz ve sezemiyeceğimiz kadar vardır» olur.

Yukarıda: «Üstüste, altalta, yanyana, içiçe, dışdışa tertiplenmiş bir teşkilâtlanmadır» diye bir söz etmiştik. Bu teşkilâtlanmadaki tertip ne kadar düzgün, bu tertipteki vazifeliler vazifelerini ne kadar müdrik ve müdrik oldukları vazifeleri ifâde ne kadar başarılı iseler organizasyondan hasıl olacak sonuç o nisbette sıhhat kazanacak ve bu sıhhatli netice ilâhi irade kanunlarının müsaadesi dahilinde o kadar süratle ve kısa bir sürede istihsal edilecektir. Ve dolayısıyla bir organizasyon, hasıl ettiği neticenin sıhhati ve süratle mütenasip olarak illiyet prensibi kanunu icabınca ve onun hükümleri dahilinde halen hasıl ettiği neticeden daha şümüllü neticelerin illeti olmayacağına liyakat kazanacaktır. Aksi halde varılacak netice aksi hareket nisbetinde matlub olacak ve matlub neticeye o nisbette çaba ve geç varılacaktır.

«Daha şümüllü netice» derken şümül kelimesinin «önemlilik» manasına yakın olan anlamını kullanmadığımızı bilhassa belirtmek isteriz. Zira ilâhi irade kanunları çerçevesi dahilinde hiç bir organizasyonun istihsal ettiği netice ve bu neticeye sebep teşkil eden illetlerden hiç birisi diğerine ve-

ya diğerlerine nazaran daha az önemli ve ya daha az önemsizdir diyemeyiz. Ancak, daima tekrar edegeldiğimiz gibi biri diğerinden daha şümüllüdür veya değildir. Ve ilâve edelim ki, illiyet prensibinin halkaları içinde her halka en önemlidir ve her hadise kendinden sonra gelen hadisenin istihsalinde en önemli rolü oynar.

Spirit bilgilerimizin hemen hemen heyeti umumiyesine mesnet teşkil eden temel bilgimiz tekâmül inancının ışığı altında biliyor ve nanıyoruz ki, bütün varlıkların varoluşlarının kendi yönlerinden gayesi tekâmül etmektir. Fakat bu varoluşların vareden yönünden gayesini tekâmül etmek değil fakat organizasyona hizmet etmek ona yararlı olmak şeklinde mütalâa etmek zorundayız.

Yukarda vardığımız neticeyle her varlık başlı başına bir organizasyon ve kendisini kapsayan bir başka organizasyon içinde görevli bir organ olduğuna göre organizasyonun başarısının da organların, organizasyon armonisine uygun yol takibetmelerine bağlı bulunduğu cihetle bu defa organizasyon için «Ruhun tekâmülüne zemin hazırlayan bir ortamdır» da diyebiliriz. Bu sonuca ulaştıktan sonra organizasyonun dünyamız ve kâinattaki büyük önemi kendiliğinden anlaşılmış ve aydınlanmış olacaktır.

Şu halde bulunduğu organizasyonda vazifesini hakkiyle yapan bir organ varlık o ortamda, İlahi irade kanunlarının müsaade ettiği azami süratle tekâmüllerini tamamlayıp daha üst ortamdaki bir organizasyonda vazife almak hakkını iktisab etmiş, bu hakka muvazi olarak kudretleri artmış, bu artış nisbetinde de hiç şüphe yok ki, mesuliyetleri çoğalmış olacaktır.

Şunu katiyet ve ısrarla da iddia edebiliriz ki, mesuliyetten ne kadar kaçmaya çalışırsak çalışalım ister istemez varoluşu muzun icabı daima ve daima mesuliyete koşuyoruz.

Şu kadar ki, bu koşuş şuursuz olduğu nisbette yorucu ve ümitsiz, şuurulu olduğunca da huzur ve ümit verici olacaktır.

Tekâmül

ve

Realiteleri

Yazan: Ergün ARIKDAL

— ÜÇÜNCÜ KISIM —

«Realite, hissin alâkadar olduğu mevcudiyete kani olmaktadır» diyor, Üstad B. Ruhselman (Mukadderat ve İcabat'dan). Demek oluyor ki, beş duygumuz aracılığı ile idrak edebildiğimiz, anladığımız şeyleri gerçek olarak benimsemek durumundayız. Ancak hislerimize çarpan ve hislerimizin tecrühesiyle bize kadar gelen gerçekleri bilebiliyoruz. Görmeden, dokunmadan... bir şeyin doğruluğu hakkında, var olabileceği hakkında her hangi bir fikrimiz bulunamaz.

Acaba, his bize tam bir bilgi verebilir mi? Bizi hakikatle karşı karşıya getirip, ruhu doyuran tam bir idrak meydana getirebilir mi? Hayır diyeceğiz. Çünkü duyarlar (hissiyat) ancak, bize etrafımızda belli bir durum ve şart içinde bulunan şeylerin izafi (görelî) gerçekliğini sağlarlar. Duyuların tanıttığı ve tarif ettiği her şey bir başka şeye göre bir nitelik kazanır. Şu su, meselâ, sıcaktır; neye göre sıcaktır: havanın sıcaklığına, elimizin sıcaklığına göre. Eğer su 40 derece ve havanın ısısı 10 derece ise su hayli sıcaktır. Havanın ısısı 40 dereceye çıkar ve elimiz de 38 derecelik bir ıssıyı gösterirse, önceki sıcaklık duygumuz çok değişmiştir. Bize ılık ve normal gelir. Misalleri artırmak mümkündür.

Görülüyor ki his, insanın, tabiata sual sormasına yaramakta, ve fakat nisbî, izafi değerinde bilgiler getirmektedir.

Hislerimiz, kendi kapasiteleri dahilinde, ruha, birbirini türlü şekillerde çelmeleyen oynak bilgiler temin etmektedir. Bu durum tekâmül safhaları bakımından çok

önemlidir. Biz, böylece ,hissî davranışlarımızın neden bize hakikatleri göstermediğini biraz daha iyi anlayabiliriz.

HİS REALİTESİ

Yukarıdaki izahatımız, his realitesinin anlaşılması bakımından hazırlık mahiyetinde olmuştur. His ile His Realitesi arasındaki rabıta: hislerin izafi ve birbirini çelme mahiyette bilgiler vermesi ve bu durumdan dolayı insanın istikrarsız bir karakter arzemesi noktasında bulunmaktadır. Bu istikrarsızlık hali basit bir dengesizlik ve hercai gönüllü olmak değil, ruhun tekâmül seviyesi ile ilgili genel bir psişik vasıftır.

Etrafımız ve kendimiz, İlahî İrade Kanunlarının bir tecellisi durumunda bulunmaktayız. Psişik ve Doğal Kanunlar ile sarılıyız ve bunlara uygun tarzda yaşamak kaderindeyiz. Öte yandan «İhtiyar ve irade» gibi psişik melekelerimiz de mevcut bulunmaktadır. Bu iki esaslı sınır arasında hareket etmek gereklidir. Yani ruhi ve doğal (tabii) kanunlara ihtiyar ve irademizi kullanarak uymak ve onların verdiği imkânlarla yol ve hız almak...

İşte his realitesinde bulunan bir kimse nin sürekli olarak yapamadığı ve bu yüzden egosunun ketmedici tesirleri altında kurtulamayışı sebeplerinden biri de, ruhi ve doğal kanunlara uymakta daimî bir DEĞİŞKENLİK göstermesidir.

His realitesinin tezahürünü müşahade etmemiz kabil midir? Bu hususta günlük davranışları genelleştirmek suretiyle bazı bilgiler elde edebiliriz. His realitesindeki psişik vasıflar hakkında aşağıda bulunan maddeleri tetkik edelim:

1. His realitesinde, objektif hakikatlere ulaşmaktan çok, varlığın olmasını arzu ettiği yönde gayret vardır.
2. Hislerin egodan aldığı kudret ve teşvik fazladır. Üstün duygular yerine, nefsanî hisler ferdi sevkeder.
3. Aklîselim ve muhakeme, egonun lehine olarak, zaaf içinde kalırlar. Öyle ki, her hangi bir hakikati anlamakta nefsin arzuları ön plâna alınır ve yanıltıcı hükümlere ulaşılır.
4. Şuur istikrarsızdır. Ani aydınlanma

ve kararmalar meydana gelir. Bu yüzden yüksek ve ulvî tesirlerden çok, geri ve süflî tesirler altında kalmak ihtimali fazladır.

5. İradenin sadece ruhun kaprislerine alet olması halinde, irade, nefsanîyetin hizmetkârıdır. Akıl ve vicdan ikazları pek duyulmaz.

6. Türlü ruhsal hallerin şiddetli ve anî olarak değişmeleri görülür. Neş'e kedere, cesaret korkaklığa, karar kararsızlığa döner veya bunlar arasında sürekli bir bocalama vardır fert için.

7. Hercailik, maymun iştahlılık, anormal alınganlık, gibi psişik durumların gelişmiş olduğu görülür.

8. Merkezben'lik, gurur, izzetinefis düşkünlüğü, öğülmek ihtiyacı gibi nefsanîyetin en keskin ve aşırı yanları hakimdir. Bunlar türlü kisveler altında ferde hakim olurlar, kendi istikametlerine çekerler.

Kısaca, his realitesi, insanın nefsanîyetinden emir aldığı ve onun aydınlığında eşyayı değerlendirdiği, olayları müşahade ettiği bir tekâmül durumudur.

His realitesinin tatbikattaki yeri ve sahası geniştir. Öyle ki, bütün bir insanlığın hepsi - pek cüz'î bir sayıda olan vicdan sesiyle hareket edenler hariç - bu realitenin tesir sahası altındadır diyebiliriz.

Nefsanîyetle diğerkâmlığın, nefretle sevginin, kederle neş'enin, yalanla sahihin, yanlış ile hakikinin devamlı bir mücadelesi olup durmaktadır. Bütün bu ikili mücadele ruhun, kendi içinde, bazı kıvılcımların parlaması için muhtaç olduğu mücadele sahalarıdır.

İhtiyaçlarımızın (bilhassa ruhi tekâmül için gerekli olanları) mertebeleriyle orantılı olarak his realitesinin dereceleri de değişir.

Hissî insan, türlü vasıtalarla idrak kapısına kadar gelen bilgileri bir türlü içeriye alamayan, karışık şuurlu, basit tecrübeler içinde kalan bir kimsedir. İnsanlık cemiyetinde görülen tatminsizlik, kavga, savaş, haksızlık, istikrarsızlık ve tenakuzlar his realitesinin elinde oyuncak oluşumuzun isbatıdır. Doğru ile yalanın, yerinde olan ile olmayanın bugün iyi dediğimize yarın kötü

demenin sebepleri arasında hissi olmak, hissi düşünmek vardır. Bizi bu durumdan aydınlığa çıkaracak hususlara gelince bunlar: Akıl prensipleri, müşahade, derin sevgi ve vicdan sesidir.

Hissi insan büyük insan bedeninde çocuk başı taşıyan kimse gibidir.

İstekleri, düşünceleri ile tam bir çocuk gibidir. Bu gibileri daima müşahade etmek kabildir. Kafasının bir yarısı bir takım ciddi ve mes'uliyetli işlerle meşgulken, diğer yarısı kaprisleri, nefretleri, kin ve öfkeleri ile doludur. Biliyoruz ki «heyecanî unsurlar» insana en çok tesir eden unsurlardır. İradenin ve zihninin idaresinde heyecanları düzene sokamazsak, o hakim duruma geçer ve ferdi kendi bildiği gibi idare eder.

İşte hissi realitede bulunan bir insanın bu heyecanî unsurları (neş'e, sevinç, korku, nefret, sevgi, gibi) onun hayatîyetini temin eden pek önemli bir değer taşır. Bu yüzden muhakeme, müşahade ve kararlarında tarafsız ve hakkaniyetle hareket etmekten yoksun kalırlar. Bugün, medenî (!) dünyamızda durum böyle değil midir?

Bereket versin ki bu hallerin üstünde, bizi yanılmaktan koruyan ilâhî tebligat ve vicdan sesi mevcuttur. (Devamı var)

David Livingston

(13. sayfadan devam)

seyahatine devam etti. Fakat yine hasta - lanmıştı. Bu defa çok ağır bir dizanteriye yakalanmıştı. Beraberindeki yerliler, bir gün onu çadırında ölü olarak buldular. Onun kendilerine gösterdiği sevgiye, alâkaya karşılık cesedini, her türlü tehlikeye rağmen Afrika içlerinden kıyıya getirerek İngilizlere teslim ettiler. Daha önce çıkartıkları kalbini ise yalnız kendilerinin bildikleri bir yere gömdüler.

Geri diyebileceğimiz bu ilkel insanların gerek hayattayken onu daima ve her türlü tehlike karşısında yalnız bırakmayışları gerekse öldükten sonra cesedine gösterdikleri ihtimam, Livingstone'un gayretlerinin boşa gitmediğini ortaya koymuştur. Livingstone, Afrikada gezdiği çeşitli bölgelerdeki yerlilerin bir çoğunun hem hayatlarını kurtarmış, en mühimi hiç olmazsa kendilerine yardım edenlere, sevgi gösterenlere iyilikte bulunmayı, örnek davranışları ile bir kısmına da olsa benimsetmekle muhakkak ki, bütün hayatının en verimli neticelerini elde etmiştir.

MUKADDERAT

VE

İCABAT

Problemleri

(Geçen sayıdan devam.)

Özetleyen: Feridun TEPEKÖY

Fakat biz istersek bu ateşi elimizle tutmayabiliriz. Ancak, tuttuktan sonra başlangıçtaki ihtiyari hal, yerini muayyeniyetin zaruri neticesine terkeder.

Bu hale biz mukadderat diyoruz. Allah, bütün varlıkları hür yaratmıştır.

Onların başka iradeler tarafından sürülkenmesine yani zorla ve kendi iradelerinin dışında şu veya bu istikamete çekilmelerine müsaade etmemiştir.

Ancak yardımlar yapılır, ikazlar edilir ve bu suretle istenilen yönde o varlığın iradesinin harekete geçmesi ve kararlar vermesi temin edilmiş olur.

Hipnoz halindeki bir sūjeye bile, bir operatör arzu ettiği ve empoze etmeğe çalıştığı fiilleri ve fikirleri evvelâ kabul ettirmeden hiç bir zânan tatbik ettiremez.

Obsesyonlarda da vaziyet tamamen bunun aymdır. Zira burada da varlık, iradesini en sıkı bir şekilde bedensiz bir varlığın iradesine bağlamağı arzulamış ve ona tâbi olmağı ekseriya bağılı şuurunun dahi farkında olmadan istemiştir. O halde burada da varlığın bizzat kendi iradesi birinci plânda bir rol oynamakta ve hürriyetine kimsese müdahale etmemektedir. Buna göre obsesyondan kurtulmak için her şeyden evvel varlığın bizzat bu halden kurtulmak arzusunu şiddetle ruhunun derinliklerinde hissetmesi gerekmekte ve bu yönde lüzumlu cehdi göstermesi icabetmektedir. Bu suretle her istediğı anda obsesyon bağlarını koparabilmesi imkânı daima kendisine ve-

rilmıştır. Yeter ki, o liyakate eriştiğini her hususta ispat edebilecek kudreti kazanmış bulunsun.

Mademki bütün fiil ve davranışlarımızda, daima kendi irademizin muvafakati başlıca amil ve sorumluluğumuzun sebebi olmaktadır, şu halde eken de biz, biçen de biziz demektir. Ayrıca MUSTAFA MOLLA dostumuzun da dediğı gibi: (7 Eylül 1949 tarihli celseden.) «... Elden verilen hiç bir kıymet yoktur.»

Buna göre hak ve liyakate erişmeyen hiç kimseye, hiç bir îaman ne bir hediye, ne de bir ihsanda bulunmak mevzuubahis değildir. İşte İlâhi adaletin azameti burada kendisini bariz bir şekilde ortaya koymaktadır. Fakat göremeyen gözler için İlâhî adalet; kimisini elinden tutup göklere çıkararak, kimini de yerden yere vurup perişan eden kaprisli ve tamamen keyfi bir hüviyete bürünür.

★

Kâinatların tabii buldukları İlâhî irade kanunları, her hadiseyi, kendi icapları içinde ve muayyen bir istikamette meydana gelmesine imkân verir. Hiç bir hareket bunun dışına çıkamaz. Her mevcut olan (veya her yaratılmış bulunan - mahlûk -), İlâhî İrade kanunlarının yöneticiliğı altında tekâmül etmek mecburiyetindedir. Allahın muradı ve teveccühü yönünde bir oluş hali, mahlûkatın tekâmülünü temin ve temsil etmektedir.

İlahî teveccüh, her yere doğru ve her

istikamettir. Keza, dünya insanlığı için muradın mutlak manasının idraki bir vasat. Çünkü mahlûk için bu imkânsızdır. Sadece dünya vasatı ile ilgili olan muradın dahi idraki mümkün olamamaktadır. Murad, murat da, teveccüh gibi zahiri bir görüşle çok cepheli görünmekte ve dolayısıyla esas istikametini tayini güçleşmektedir. Fakat, vicdan sesi, yüksek ruhî plânların işaretleri, İlahî tebligat ve tertiplenen hadiselere akışı, ıstıraplı ve sürur verici fiillerin müşahedesi, bizlere, dünyanın insanlar tarafından beklediğini açıkça ortaya koyacaktır. Esasında, insan, doğru yol üzerinde ilerlemek için kudret sahibi olmalıdır. Bunun içinde birtakım tatbikat ve tecrübelerden elde edeceği bilgileri edinmesi lâzımdır. İşte bu tatbikat sırasında başlangıçta birtakım esas yoldan uzaklaşmalar olabilir. Bu takdirde bu insan, muradın dışına mı çıkıyor diyeceğiz? Hayır, yukarıda da söylediklerimiz gibi İlahî İrade kanunları himayesinde o insan da muradın o vasat içinde parlayan ve o vasat için erişilmesi matlub olan yıldızına yönelmek için bir çaba içinde bulunuyor demektir ki, bu hali bir nevi acemilik ve kudretsizlik hali olarak görmek ve gene de murat istikametinde kabul etmek lâzım gelir. Bu bakımdan zâhiren murat da her yere doğru ve her istikamette olarak kabul edilebilir.

Ancak, insandan bu dünyada murad edilenin, nefis bağlantılarından kurtulmak, hizmet vazife idrakine ulaşmak olduğunu da hepimizin bilmesi icabeder.

Kıymetli dostumuz ŞİHAB'ın, mevzuumuzla alâkalı bulduğumuz sözlerini tetkiklerinize arz ediyoruz:

ŞİHAP, 19 Aralık 1951

«Sanmayınız ki, o yol bazen karanlık, bazen hendekli ve uçurumlu olur. Hayır. Her zaman nurlu, açık ve feyizlidir. Eğer sizde kendini zulmette görenler varsa sanmasınlar ki, o yolda değildirler. Hayır gene o yoldadırlar...»

Ancak önlerini görmeğe yegâne vasıta olan iç varlıklarını, iç nurlarını istimalden zevce bulunuyorlar...»

«... Şu halde sizin düşünce ve görüşlerinize mugayir bulunan zihniyetler ve bun-

ların sahipleri de emin olunuz ki, belki de aynı hızla bu geniş ve feyizli, nurlu yolda yürüyorlar. Ve yürüyecekler. Şu halde tekâmül bir ekole intisap neticesinde elde edilir bir keyfiyet değildir...»

«... Şu halde her fikri, her düşünceyi, hürmetle, sevgi ile karşılamalısınız. En aykırı göreceğiniz, en saçma bulduğunuz fikirler bile size istifade temin etmekten uzak kalmıyacaktır...»

Her yol bizi tekâmüle götürmektedir. Fakat burada şu noktayı hiç unutmamak lâzımdırki: yolları uzatmak veya kısaltmak doğrudan doğruya bizim elimizdedir. Tekâmülün, Dünya mektebi sınıflarında okumağa başlamış her çeşit varlık için müstakbel hayatlarını kazanabilme imkânları daima ve her yerde mevcuttur.

Bu günki hareketlerimiz, müstakbel hayatımızın illi temellerini teşkil etmektedir. Dikkat edilecek olursa, Dünya mektebinde ve bilhassa insanlık kademesi sınıflarında fiil ve davranışlara istikamet veren unsurlar, insanlara ve mahlukata müfit olmağa çalışmak ve bu liyakate erişmek faaliyeti etrafında toplanmıştır. İnsanlar ne kadar başkalarının hizmetine, kendi kudret ve imkânlarını harcedebilme liyakatine erişirlerse o nispette de kendilerine hizmette bulunmuş olacaktırlar. Böyle bir seviyeye ulaşmak bittabi pek kolay olacak bir iş değildir. Hayatta, insanların diğerkâmca davranışlara doğru yönelmesini temin edecek çok çeşitli yollar vardır. (Devamı var)

Mevzuumuzla alâkalı sualler:

1 — Müstakbel hadiselerin önceden bilinmesi, bizim için kâinatta cari hangi hakikatlerin bir ifadesidir?

2 — «Allah, her şeyi en ufak teferruatına kadar bilir ve takdir eder.» sözü, «Mukadderatı, kendi ellerimizle hazırlarız.» sözünü neden dolayı bir tenaküz teşkil etmemektedir?

3 — Mukadderin, varlıklar tarafından illiyet esaslarına göre bizzat hazırlanması, neden dolayı bir zarurettir?

4 — «Allah, bütün varlıkları hür yaratmıştır.» sözü, fatalizma ve determinizmaya göre hangi manâlara gelmektedir?

Olaylar arasında. Olaylar arasında

Evlilik ve Genç Kız

17 Aralık tarihli hürriyet gazetesinde bir genç kızın evlilik müessesesi karşısında fikir ve duygularını aksettiren bir mektup okudur. Buradan bazı satırları alıyoruz: «Evlilik denilen sizlerce parmağa bir yüzük takmak, kalın deftere imza atmak, sonra da saç süpürge edip kuluçka makinesi haline gelmek ve bir yığın şikâyet. Sizi görüp evlenmekten korkan kızlara da "evde kaldı" demek yine sizin marifetiniz. Kızlarını aynı endişe ile istemedikleri ile baş göz eden yine sizlersiniz.

«Tecrübe sahibi olmak için ille evlenip bir yığın kötü hatıra elde etmek mi lâzım? Kendi evim, konu-komşu, akraba bana kâfidir.

«Saadet ve huzuru sadece kendiniz, eşiniz için değil, çocuklarınız için istemedisiniz. Cemiyete güvensiz kompleks sahibi vatandaşlar yetiştirmek istemiyorsanız evde huzur için en büyük fedakârlığı yapmağa, en ağır yükü taşımağa mecbursunuz.

Evlenmekten korkuyorum diye feryat etmemin sebebi bu mesele ile ciddi ve ıredde kıyamadığım bir şekilde karşı karşıya kalmamdı.»

Kadın ve erkeğin biribirindeki zıt, değişik yapıdaki hasletlerden istifade ederek tekâmül etmeleri icap ettiği fikri, karşılıklı sevgi ve saygı ile meydana gelmesi gereken bu birlikte yeni doğacakların yetiştirilmesi mes'uliyetinin duyulması, aileye bağlı bütün sosyal müessese ve doğal organizasyonları alâkadar eder. Bir genç kızın bu sezişi cemiyet için uyandırıcı bir olay niteliğindedir.

Dargınlıklar Ortadan Kalkıyor

Vatikan ile Fener kiliseleri 900 yıllık bir dargınlıktan sonra, geçirdiğimiz aralık ayı içinde barışmışlardır.

Bu olay niçin 900 yıldır meydana gelmedi de şimdi oluyor?

Yaşadığımız devir çok önemlidir. İnsanlar şuurlanma yollarına çeşitli sebep ve vasıtalarla, şuurlu, maksatlı, müessir bir nizam tarafından getirilmektedirler.

Bir ailenin iki ferdi kavgalı olsa, bundan bütün aile zarar görür. Bugün dünyanın birbirinden alâkasız, az alâkalı, düşman durumunda bulunan çeşitli müessese ve toplulukları bir araya gelip anlaşma zemini aramaya başlasalar yüzyıllardır ihtilâf ettikleri, sarıldıkları, çırpındıkları, uğrunda öldükleri ve öldürdükleri meselelerin birer hiç olduğunu, hepsinin aynı gerçeğe, insan olarak ihtiyaçları olduğunu bileceklerdi.

Bir kuş "kendimi iyi hissetmiyorum" dedi ve öldü

Fransada Gravelines şehrinde Coco adında Papağan gibi bir kuş, sahibi Henri Coupe'a «Ben kendimi iyi hissetmiyorum» demiş ve akabinde can vermiştir.

Papağanlar ancak öğrendikleri sedaları tekrarlarlar; fakat kelimeleri yerinde ve zamanında kullanarak fikir ve hislerini belli etmezler. Dünyanın neresinde olursa olsun bir kuş şuurlu bir lâkırdı edecek olursa bundan, kuşların şuurlanmakta olduklarını değil, bunlar vasıtasıyla bir şuurun tezahür ettiğini çıkarabiliriz.

Olaylar arasında. Olaylar arasında

Olaylar arasında. Olaylar arasında.

Şuurlu olmak, maksatlı bir hareket meydana getirebilmektedir. Şu halde şuursuz, tesadüfi hareketler topluluğu olarak düşünmeye alıştığımız dış dünyaya ait düzenlerde şuurlu olaylar meydana geliyorsa bu ne mânâyâ gelir?

Evvelâ, bu düzenlerin bir şuurla hareket ettiklerini öğrenmemizin bizler için gerekli olduğu mânâsına. Bu yolda yapılacak araştırmalar günlük hayat içinde, herkes için kabil ve çok lüzumludur.

Unutmamız lâzım gelen başka bir husus da, biz insanların, konuşan kuş Coco'dan farksız olup, ancak bütün şerefimizin şuurlanma yolunda bir gayretimizden ileri geldiği olmalıdır.

Dakistanda Kasırgadan Binlerce Kişi Can Verdi

İnsan olarak bencilliğimiz dünyada hep rahat, huzur, refah, zevk yönünde cereyan eden hadiselerle ilgilenmek istiyor. Yeryüzünde meydana gelen «tabii âfetlerin» tekâmülümüz üzerinde hiç etkisi yok mu? Soğuk kanlı bir müşahede, fert hayatında da cemiyet hayatında da üzüntü, sıkıntı, bunaltı ve felâketlerden sonra, kuvvetli bir manevî - hattâ buna refakat eden maddi inkişafın meydana geldiğini göstermektedir. Bütün olaylar üstün bir nizam tarafından idare edilmektedir ve tekâmülümüzü hazırlayıcı niteliktedir. Bunlardan müşahedelerle neticeler çıkarmak bizlere düşünüyor.

KARAÇI, A.A.) — Doğu Pakistan'ın başşehri Dakka'dan gelen resmi olmayan haberlere göre, dün Doğu Pakistan kıyılarında şiddetli bir kasırga 2000 kişinin ölümüne sebep olmuştur.

Kasırga, PItagong'tan Cox's Bazar adlı sayfiye şehrine kadar, 100 millik bir kıyı parçasını etkilemiştir. Geçen yıl da Doğu Pakistan'da bir kasırga sırasında 17.000 kişi ölmüştü.

Saatte 100 mil hızla esen rüzgârlar yüzünden üç saat boyunca haberleşme durmuştur. Doğu Pakistan Valisi Abdül Münim Han, zararı incelemek üzere Çitagong'a gitmiştir.

(Sonradan alınan haberlere göre ölü sayısı 25 bini bulmuştur.)

Zevk Eğitimi Mümkün müdür?

Eskiden değerli ve güzel eşya seçimi yalnız Kral, Derebeyi saraylarında yapılırdı. Sonra bu iş zengin konaklarında da yapılmaya başlandı. Şimdi bütün insanlara bu imkânı temin etmek üzere meydana gelen bir fikir batı Almanyadaki bir olayla ortaya çıkmış bulunuyor. İnsan tekâmülünde kullanışlı ve güzel eşya ile çevrenin ince bir ruhî ihtiyaç olduğu açık değil midir? Ve yeryüzündeki büyük tekâmül böylece gözlerimizin önüne serilmiyor mu?

Hannover okullarında zevk eğitimi - Zevksizlik gündelik eşya ile başlar

Hannover (DaD) — Batı Almanyasının Hannover şehrinde «Zevksizlikle mücadele» adı altında özel bir faaliyet mevcuttur. Aşağı yukarı bir yıldan beri Hannover okulları arasında orta büyüklükte tahta sandıkların gidip geldiği farkedilmektedir. Her dört ilâ altı haftada bir bu sandıklar öğretmenlerin müracaatı üzerine bir okuldan ötekine gönderilmektedir. Sandıkların içindeki eşya, modern çatal kaşık takı (Devamı 33. Sayfada)

Moby Dick

66 De ki: Size gökten de yerden de rızıklar veren kim? Gözleri, kulakları yaradan, koruyan kim? Ölüden diriye çıkararak kim? İşleri tedbiri ile çeviren kim?

99

(Kur'an - Yunus Suresi, 31)

Yazan: Suat TAHSUĞ

Bir arkadaşıma bir kitap hediye ettim. İsmi: Moby Dick. Bu, cenup denizlerinde aranılan, vurulmaya, tutulmaya çalışılan, adeta ihtirasla takib edilen beyaz bir balının adıdır.

Bir gün çalıştığım serviste dolaşıyordum. Falanca veya filanca şahsa kızmıştım. Birden aklıma Moby Dick filmindeki kaptan Achab geldi. Cenup denizlerinde bir balına avı sırasında bacağına kaybetmişti. Sonra, Moby Dick adı verilen balınaya düşman oldu. Derdi günü onu avlamak ve kopuk bacağına intikamını almaktı.

Bir sefer hazırladı. Gemide her çeşit maceraperest, biçare insan vardı. Ve uzun geceler kaptan Achab, tahta gemisinin güvertesinde, balina kemiğinden yapılmış takma bacağına takırdatarak kinini, intikamını, Moby Dick'i düşündü.

Herkes bu fikre kapılmıştı. Herkes Moby Dick'i düşünüyordu. Aradılar, aradılar; nihayet balık bulundu. Fakat bu öyle bir balıktı ki, bir vuruşta gemiyi alt üst etti; herkes, kaptan Achab dahil, öldüler.

Tevratın «Yunus» kitabında şöyle denilmektedir:

«... Kalk, Nineveye, o büyük şehre git, ve ona karşı çağır; çünkü onların kötülüğü benim önüme kadar çıktı. Fakat Yunus Rabbin önünden Tarşişe kaçınağa kalktı...

«Tarşişe giden bir gemi buldu... RABBİN önünden uzağa, Tarşişe onlarla beraber gitmek için gemiye bindi.

«Ve Rab denizin üzerine büyük bir yel gönderdi, denizde büyük fırtına oldu ve gemi kırılacak gibi idi.

«Gemiciler korktular, her biri, kendi ilâhına feryat etti; ve kendilerine hafiflik olsun diye gemide olan şeyleri denize attılar. Yunus ise geminin dip anbarına inmişti; ve yatıp derin uykuya dalmıştı. Ve gemi reisi yaklaşmış ona dedi: Ey, sen uyuyan adam, nen var? Kalk, kendi Allahını çağır, belki Allah bizi anar da helâk olmayız.

«... Ve onlara dedi: Ben İbraniyim; deniz ve karayı yaratan göklerin Allahı Rabdan korkuyorum. RABBİN önünden kaçmakta olduğumu o adamlar biliyorlardı, çünkü onlara anlatmıştı.

«... Ve onlara dedi: Beni kaldırıp denize atın; deniz de size karşı yatışır; çünkü benim yüzümden bu büyük fırtınanın üzerinize geldiğini biliyorum.

«... Ve Yunusu kaldırıp denize attılar; ve denizin kudurması yatıştı. O zaman bu adamlar RABDEN çok korktular, ve RABBE kurban kestiler ve adaklar adadılar.

«Ve Yunusu yutmak için RAB büyük bir balık hazırladı; ve Yunus üç gün üç gece balığın karnında kaldı.

«Ve Yunus balığın karnından Allahı RABBE dua etti. Ve dedi:

«Sıkıntım içinden Rabbi çağırdım,

Ve bana cevap verdi;

«Ölüler diyarının bağrından imdada çıkardım.

«Fakat yine senin mukaddes mabedini bakacağım.

«Beni sular kuşattı, ta cana kadar;

«Çevremi engin aldı;

«Başıma yosunlar sarıldı.

«Dağların köküne kadar indim;

«Arkamdan dünya ebediyen sürgülen-

«Fakat hayatımı çukurdan sen çıkardın, Allahım RAB.

«İçimde canım bayılınca RABBİ an-

«Ve duam sana, mukaddes mabedinin

«Yalancı putlara saygısı olanlar,

«Kendi nimetlerini bırakıyorlar

«Fakat ben sana şükran sesile kurban

«Adamış olduğumu ödeyeceğim.

«Kurtuluş RABBİNDİR.

«Ve RAB balığa söyledi, ve Yunusu

Matta incilinin 12. babında 38. Ayetten

«O zaman yazıcılar ve Ferisilerden bazıları: Muallim, senden bir alâmet görmek isteriz, diye cevap verdiler. İsa da cevap verip onlara dedi: Kötü ve zina işleyici ne bir alâmet rar; ona Yunus peygamberin alâmetinden başka bir alâmet verilmeyecektir. Çünkü nasıl Yunus üç gün üç gece balığın karnında kaldı ise, insanoğlu da üç gün üç gece yerin bağrında öyle kalacaktır.»

Pavlus'un korintoslulara birinci mektubunda şöyle denilmektedir: (Bab 6, Ayet 19):

«Yahut bilmez misiniz ki bedeniniz Allahın abedidir?»

Şimdi, Kur'anın Yunus suresinden bazı ayetleri okuyalım:

«Şayet sen, sana gönderilen üzerinde şüpheyeye tutuluyorsan, senden evvel gönderilen kitabı okuyanlara sor. hak sana Tanrıdan gelmiştir. Sakın şüphe edenlerden olma 94.»

«Tanrının dileseydi ,yeryüzündeki insanların hepsi de toptan iman ederlerdi. Dilemediğine göre sen, niçin insanları, mümin olsunlar diye zorlamak istiyorsun? 99.»

«Onlar ancak kendilerinden evvel gelip geçenler kadar bekleyecek değiller mi? De ki: Bekleyiniz, ben de sizinle beraber bekliyorum 102. Sonra biz peygamberlerimizi ve iman edenleri kurtarıyoruz, iman edenleri kurtarmak bize gerek bir haktır. 103.»

Düşünüyorum ki kaptan Achab, kopan bacağından ötürü Moby Dick'i düşünecek yerde, kendi içinde neyin eksik olduğunu düşünseydi belki daha başka bir şeyler olurdu.

Bence kaptan Achab katıydı, kaskatıydı. Kopan bacağı onun yüreğini yumuşatmak içindi. Bir gün güvertesinde dolaşırken, bunu anlayabilseydi birden, bir çok şeyle dost olacaktı.

Gökün mavi rengini, denizi, ufukta parlayan yıldızı, insanları ve bilhassa balinaları sevecekti. Ama balina bir vasıttan başka nedir ki? Çok yukarılardan bizleri düşündürüyorlar, düşündürmeye çalışıyorlar.

Ama bizler, bir tek ömrümüz içinde, Yunus peygamberin tebliğinden sonra, işledikleri işlerin kötülüğünden utanıp başlarına kül serpen Nineve ahalisi gibi olamıyoruz.

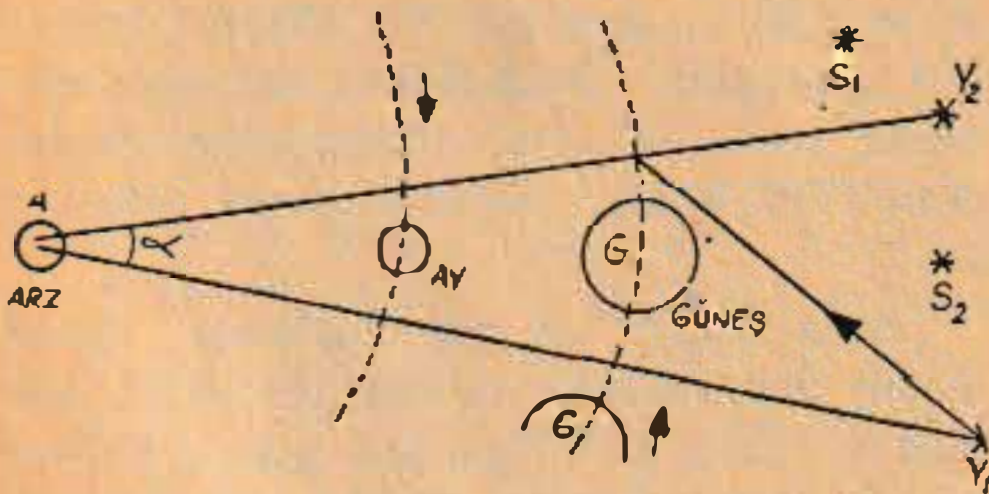
Öldü kaptan Achab. Kaskatı. Kin içinde yeryüzünde yaşayan çoğumuzun olduğu ve olacağı gibi. Hayale kapılmamız gerek. Balık onu yuttu. Yunus Peygamber gibi. Ama dünyayı biz yaratmadık. Bilsek de, bilmesek de, karanlık, gecelerin ötesinde şafaklar var. O da, biz de, öleceğiz, YENİDEN DİRİLECEĞİZ.

Rölativite

(Geçen sayıdan devam)

Einstein bu soruya müspet cevap vermiş ve «EVET, ışık da bir KÜTLE karşıtıdır.» demiştir. İşte bu iddia-nın tahkiki için 1919 yılında teşebbüse geçilmiştir. Arz üzerinde bulunan bir müşahide Y1 yıldızından (şekle bakınız) gelen ışık, arada Güneş yokken düz bir hat üzerinde ulaşacaktır. Bu esnada biz yıldız grubunun fotoğrafını çekiyoruz. Plâkta S1, S2 ve Y1 yıldızları gözükeceklerdir. Bunların plâk üzerindeki birbirine olan mesafeleri muayyendir. Güneş araya girdiğinde ışık eğer hakikaten sapacak ise, bu takdirde çekilecek fotoğraf plâğı üzerinde yıldız izleri arasındaki mesafelerin değişmiş olması lâzım gelir. Meselâ, S1, Y2 ve S2 şeklinde görünmesi icabedeceği iddia edilebilir. Güneşin parlaklığı tecrübemize engel olmasın diye, Güneş tutulması esnasında resim çekmek icabetmektedir. Burada yapılacak iş, iki fotoğraf arasındaki α sapma açısını ölçmeğe kalmaktadır. Einstein önceden bir yıldız seçmiş ve buna ait sapma açısını he-

sapıyarak 1,74 saniye bulmuştur. Bu değerin tecrübi tahkikini ise İngiliz kraliyet Cemiyeti deruhte etmiştir.

İngiliz kraliyet Cemiyeti 1919 yılında sırf bu hususu tahkik etmek için iki ilim hey'eti hazırlamış ve birisini Brezilyada Ekvatora yakın bir yere, diğerini de Gine körfezine göndermiştir. Brezilyadakine Crommelin, Afrikadakine ise Sir A.Edding-

ton başkanlık etmekteydi. Bu iki heyet birbirinden müstakil olarak 29 Mayıs 1919 günü Güneşin tutulması esnasında çektiği fotoğraflardan, sapma olduğunu görmüş ve ölçmelerinde Crommel, 1,98 saniye, Eddington ise 1,6 saniyelik bir değer tespit etmişlerdir. Bu denel tahkiklerin neticeleri bize, Einstein'ın doğru bir teoriyi ortaya atmış bulunduğunu ispat eden deliller olmaktadır.

Birbirine nazaran izâfi bir hıza sahip olan sistemlerin her biri için ayrı ayrı cari bulunan zaman akışının, determinizmanın illet-netice zaruretini hiç bir zaman zedelediğini görmekteyiz.

Her bir sistemin kendi mekânı dahilinde cari bulunan bir zaman akışı içinde, hadiselerin, pek alâ illet ve neticelerinin zincirleme bir sıra üzerinde bulduklarını görüyoruz.

Ayrıca, muayyen bir hadisenin iki farklı sistem içinde değişik zamanlarda müşahade edilmesi ve bu suretle ortaya çıkacak karışıklıklar, haddizatinde sistemlerin tefrikini nazara almayışımızın bir neticesi olarak kabul edilmelidir. Şurası da muhakkaktır ki, kâinatta müteâl ve mutlak olarak tavsif edebileceğimiz ve dolayısıyla bütün zaman farklılaşmalarını kapsayan bir zamanın hükmü mevzuubahistir.

Ancak böyle bir zamanın karakterine nüfuz edebilmek imkânsız denecek kadar zordur; Bu sebeple üç buutü realitenin sınırları arasında sıkışmış bulunan insan müdrikesinin hudutlarını aşmaktadır. Bizler ancak sistemler arasında cari olan izâfiliğin manasına nüfuz edebilmek üzere bazı bilgiler üzerinde fikir beyanlarında bulunabilmekteyiz.

İlâhi kanunların tasarrufu altında, İlâhi maksatların tabîî durumunda bulunan

bütün mevcudatın oluş hali ve bu arada zamanların birbirine girişimi, ruhların, tekâmül emrini yerine getirmesi için lütfedilmiş imkânlar arasında mütalâa edilebilir. Fizik yönünden kavranması güç ve hatta imkânsız olmakla beraber, idareci mevki-lere yükselmiş kudretli bedensiz varlıkların mazi, hal ve istikbali birbirine bağlamış ve bir anda zamanları kucaklayan bir görüş kudretine ulaşmış olmalarını da düşünmemiz kabildir. Kehânetlerin mekanizmasıyla de yakından alâkalı bulunan bu hususların mevzuumuz ve biraz da selâhiyetimiz dışına taşığını söyleyebiliriz.

İllet-netice bağlantısı ve bu bağlantının sonsuz oluşu zarureti karşısında, zamanın akışının da bir noktada son bulacağını iddia edemeyiz.

Fiziğin entropi mefhumuna dayanan kâinatın fizik bakımından ÖLÜMÜ ve dolayısıyla zamanın akışının da son bulması, bu zaviyeden imkânsız görünmektedir.

Belki fizikçiler bu iddialarında haklı olabilirler, fakat onların son bulacak dedikleri noktadan itibaren fiziğin ötesinde yepyeni bir oluşun ortaya çıkacağını reddedebilir miyiz? Bu reddedişimizle determinizmanın inkârcısı durumuna düşmüş olacağımız aşikâr değil midir? O halde hadiselerin sonu yoktur; hadiseler birbirine bilinen veya bilinmeyen bir tarzda bağlı olarak sonsuzluklar içinde uzayıp gidecektir. Bu demektir ki, kâinatta bir tekâmül varsa bu tekâmülün de sonu olmaması lâzımdır. Her hadise bir ilâhî kanunun tecellisi olduğuna ve her bir kanun da bir BİLGİ yi temsil ettiğine göre her hadise, o hadise ile karşılaşan varlığa kendisinde muhtevi bulunan bir bilgiyi vermek vasıtallığını görebilecektir. O halde varlıkların mütemadi bir hadiseler zinciri içinde bulunmaları onların daimi bir bilgi alıştı içinde olduklarını, yani tekâmül ettiklerini bize göstermektedir. Aynı zamanda bu tekâmülün sonsuzluğunu da bize açıkça ifade etmektedir.

Sonsuzluk mefhumu ise ayrıca insanın idraki dışına taşan bir karaktere sahiptir. Sonsuzluk, hudutsuzluğun bir ifadesidir. Fakat bu öyle bir hudutsuzluktur ki, bunun tasavvur edilmeğe çalışılması dahi insanın

zihni kapasitesine sığmamaktadır. Ayrıca illet-netice bağlantılarının dışında bulunan mutlak da mevzuubahis zamanların ve sonsuzlukların dışında bulunduğundan bizim için kavranılması imkânsız bir mefhum olmaktadır. (Burada dışında tabirini bilmecburiye kullanmış bulunuyoruz. Fakat bu tabirin sonsuzluk kavramını zedeler görünmesine rağmen gene de tarafımızdan kullanılmak mecburiyetinde kalınmış olmasını bir zaruret olarak kabul etmekten başka bir çaremiz yoktur.)

Zaman ve akışı, hakikaten gerçek ve fizik bir hüviyete de sahiptir. Bunun böyle olduğunu çeşitli tecrübe ve müşahedelerimizle ortaya koymaklığımız kabildir. Nitekim, ihtiyarlamalar, yıpranmalar, hadiselerin doğuşu ve birbirini takibedişi, paslanmalar, ve zamanla ilgili (zamanın müşahhas fonksiyonu olarak tezahür eden) bir çok hadise, sözlerimizin açık delillerini teşkil etmektedirler. Fizik yönden olduğu kadar ruhî yönden de zamanın gerçek bir kıymeti olduğunu ifade edebiliriz. Burada da tekâmül ile karakteri gittikçe değişen bir izafiliğin mevcut olduğunu ve bu halin de ötesinde bağlı şuurumuzun idraki dışında bulunan birtakım zamanla ilgili durum ve HALlerin mevcudiyeti mevzuubahistir.

Tekâmül noktainazarından da zamanın büyük kıymeti vardır. Zira, insanlığa çeşitli kanallardan yapılmakta olan yardım ve ikazlarla yol göstermelerin başlıca hedefi, insanın biran evvel istenilen bir formasyona ulaşmasını teminden ibarettir. O halde burada zamanın ehemmiyeti açıkça ortaya çıkıyor.

Zamanın madde kâinatı içinde tekâmül noktainazarından eğer hiç bir kıymeti bulunmamış olsaydı o takdirde insanların teşvik ve teşci edilmesine de lüzûm kalmazdı, zira zaten nasıl olsa o, er veya geç istenilen formasyona ulaşacak ve bu suretle ilâhî emrin yerine getirilmesi vazifesini gerçekleştirecekti. Şu halde kısa bir zaman aralığında matlub olan noktaya ulaşmak ile aynı noktaya daha uzun bir zaman zarfında ulaşmak arasında bir fark mevcuttur.

(Devamı 34. sayfada)

Cihanşümûl Tufanın

İlmî Delilleri

L. E. TORRANCE

"La Pure Vérité"den

Mukaddes kitaplarda Nuh zamanında vuku bulduğu yazılmış olan tufan mahalli mi yoksa dünya çapında mı cereyan etti? Böyle muazzam bir felâket için gereken su nereden temin edildi? Su Tufandan sonra nereye gitti? Nuh'un gemisine aldığı hayvanların dışında kalanlar tamamen imha mı edildi?

KISIM : I

Hakikaten bir tufan olmuş mudur? Mukaddes kitaplarda bunun hakikaten olduğu yazılıdır. Fakat acaba bu bir tefsire mi tabi tutulmalıdır. Yoksa aynen kabul edilebilir mi? Eğer böyle bir tabiat hadisesi olmuşsa nasıl cereyan etmiştir? Arzın hangi KISIMLARI sular altında kalmıştır. Bunların zamanımıza kadar intikal eden eserleri nelerdir?

İLİM NİÇİN BU HADİSEYİ BİR SAFSATA OLARAK KABUL EDİYOR?

Pek az insan jeologların yapmış oldukları araştırma neticesinde muazzam sayıda delillerin bir tufanın evvelce dünyamızı tahrik etmiş olduğunu gösterdiğini bilmektedirler. Bununla beraber aynı jeologlar böyle basit olmakla beraber aynı zamanda da apaçık bir delil'in mevcudiyetini, gözlerinin içine sokulmak istercesine gösterilmesine rağmen bazı peşin hükümler tahatında inkâr etmektedirler. Bu hangi sebepten dolayıdır? Mukaddes metinlerde bunun cevabı sarahaten verilmektedir.

«Tekâmülcüler» ve «Jeologlar» Tanrıyı tanımak zahmetine katlanmamaktadırlar (Rom. 1:28)*. Bundan ötürü İlahi bir müdahalenin mevcudiyetini kabul etmek işlerine gelmediği içindir ki Haliksiz bir hilka-tin mevcudiyet bulmuş olduğunu ispat et-

mek üzere «uzun jeolojik periodların» varlığına dayanan **gülünç nazariyeler** ortaya atmaktan kaçınmamışlardır. Bu kimseler araştırmaları neticesinde elde ettikleri ilmi delillerin hakiki manalarını kasten saklamak istemektedirler. Onlar hakikaten «göklerin vaktiyle tanrı kelamıyla mevcut olduklarını ve alemin sularla örtülerek yok olduğunu (II Petrus İncili 3:5-7) İNKAR ETMEYİ TERCİH ETMEKTEDİRLER. Bununla beraber bu mevzuda Tanrının kelamını alaya alanlar sadece ilim adamları değildir.

İLAHİYATÇILAR VE DİN ADAMLARI DAHİ TUFAN FİKRİNİ ALAYA ALIYORLAR...

Birçok ilahiyatçı Mukaddes Kitabı aynen tedris etmeğe cesaret edememekteler. Filhakika onlar diğer insanların ne düşüneceklerinden ENDİŞE ETMEKTEDİRLER! Birçok materyalistler meselâ Tanrıya meydan okumakta olup Mukaddes Metinleri küçümsediklerinden ve ona inananları hem yobazlık ve ilmi düşünceden mahrum kimseler olmakla itham ettiklerinden, İLAHİYATÇILAR DA bu baskıya karşı koymak cesaret ve imanını kendilerinde bulamadıklarından korkakça bir tutumla Mukaddes Metinlerle «tekâmülcü jeolojinin» verilerini karıştırıp ortaya mutavassıt bir doktrin çıkartmaktadırlar. Böylece bu **sözüm ona** dindar geçinen, otoriteler «uzun jeolojik devreleri» seven insanların kalbini kırmamak!.. için tufanın mahalli bir felâket şeklinde vuku bulduğunu, beyan etmekte ve binlerce insanı aldatmaktadırlar.

(*) İncil, Pavlus'un Romalılara mektubu Bab 1, ayet 28 demektir.

Bununla beraber bu yalancı propagandacılar sizin de kapılmanıza hacet yoktur! Eğer bu mahalli bir tufan olsaydı niçin Nuh 120 yaşına kadar gemisini inşa etmek için uğraşmış olsun? Neden bulunduğu vadiyi kaçıp da yüksek bir dağın tepesine sığınmamıştı? Acaba yukarısı Nuh'un böylece bütün hayatını işgal edecek bir zaman aralığında böyle bir gemiyi inşa etmesi için nasıl bir şekilde kandırmış mıydı? Bunun yanı sıra, bu kadar emek sarfına lüzum kalmasızdan kendisinin sadece yüksek bir dağa sığınması temin edilemez miydi?

Böylece ilahiyatçılar bu mevzudaki Mukaddes Metinleri inkâr etmekten çekinmemektedirler. Meselâ gayet kaçamak bir kurnazlıkla! bu şekilde «Nasıl olur da dünya üzerinde mevcut hayvanatın beher çifti gemiye girebilmişler ve nerede yer bulmuşlardır?» gibi sual sormaktadırlar. Maksat gayet tabii bunun böyle olmadığını ispat edip kendi kendilerini üste çıkarmaktır.

Fakat bu zevat'ın unuttuğu bir nokta Tanrı'nın ilham edip Nuh'a inşa ettirdiği geminin bütün mevcut cinslerden birer adet alacak şekilde bir cesamette olduğu idi. Nuh'un yaptığı şey bu idi. Tekvin 6:22, 25 de bunun böyle olduğu yazılıdır. Bu iptidai türlerden halihazırda yaşayan mevcut hayvanlar teşekkül etmiştir. Diğer bazı zevat ise pek düşünce mahsulü olmayan şu tediyayı ortaya atarlar: «Acaba geminin kâfi büyüklükte olduğu farzedilirse, Nuh acaba bütün bu hayvanları nasıl toplayabildi?» Burada bu insanların anlayamadığı ve umumiyetle insanların inanmakta acz gösterdikleri bir prensibi ortaya atmak gerekir. Bu da yukarısının, işini gördürmek için bizzat seçtiği kimselere, istediği şeyleri yaptırmak için gereken bütün imkânları da hazırlaması, asla ve asla aciz göstermeden zamanında hazırlamasıdır. Muhakkak ki yukarısı bu hayvanlara mucizevi bir şekilde bir korku hissi vererek onları gemiye doğru sevk etmiştir.

Nuh'un bu işi yapması için 120 sene geçmiştir. Kendisi yukarıdan aldığı ilhamlara tamamen uygun olarak bu işi yaptığından Tanrı da onu unutmamıştır. (Tekvin 8:1)

ve onun bedenini de yaşatmıştır, fakat onun çağında yaşayan ilahi nizama uymak istemeyen asileri - dindarlar da, ilahiyatçılar da dahil - hepsini suda boğmakta mahzur görmemiştir.

CİNSLER MUHTELİF TÜRLER ŞEKLİNDE TEZAHÜR EDERLER...

Diğerleri de şöyle sormuşlardır: «Acaba, bu gemiye alınan cinsler nasıl olur da bu kadar değişiklikler göstererek zamana mızdaki durumu hasıl etmişlerdir?»

Bu durumu ilmi olarak şöyle izah edebiliriz: Bir köpektен muhtelif çiftleşmelerle pekâlâ muhtelif köpek türleri doğabilir. Bunun böyle olması ancak bir zaman meselesidir. Bunu başka misallere de teşmil edebiliriz.

Nuh, gemisine ancak her bir neviden bir çift almıştı. İlahiyatçılar bu hakikati ne kadar tevîl etmeye çalışırlarsa çalışsınlar, Tanrı'nın kelâmı bu mevzuda gayet sarıhtır: «Sular kabardılar ve arzı kapladılar, ve göklerin altındaki BÜTÜN YÜKSEK DAĞLAR örtüldüler. ARZIN üzerinde hareket eden HERŞEY telef oldu. (Tekvin 7:18-21)» büyük harfler ve siyahlar tarafımızdan ilâve edilmişlerdir.

Böylece, bu mevzudaki kanaatiniz nedir? Bu işi vicdani ve samimi bir şekilde araştırmak gayretini kendinizde bulabiliyor musunuz? Yoksa artık hâlâ Tanrı yerine insanların mı tasvip ve lütuflarına sığınmayı tercih ediyorsunuz?

BUNU BİLEBİLİRSİNİZ!

Jeolojinin karışık ve hayali nazariyeleri arasından kendinize, belki hayret edeceksiniz ama, salim bir yol seçebilmek imkânına sahipsiniz. Bu sizlere, hakikaten tufanın meydana geldiğini kendi kendinize ispat edecek olan delili ortaya çıkaracaktır.

Burada hakikati ve «tekâmülcü ilim» adamlarının vak'aları nasıl tahrif ettiklerini anlayabilmek imkânına sahip olacaksınız. Yegâne yapılabilecek olan husus Mukaddes Kitabı açıp tufan hakkındaki ilmi verileri dikkatle okumaktır.

(Devamı 34. Sayfada)

Matezyalizim

(Geçen sayıdan devam)

ORTA ÇAĞ: NAZARİYAT DİKTATORYASI

Romanın kuvvetli idaresi çökmüştür; fakat temel yapıları baki kalmıştır ve ma-lum teamül (processus) gereğince vahşi is-tilacıları eritmekte, medenileştirmektedir. Kanunlar, hitabet, harpçi ruh, ilimden nef-ret, çapul ve esaret müessesesi, Bolonyada, sonra da Pariste ilk üniversiteler kurulur-ken, XII. asırda, devam etmektedir.

1453 e doğru, İstanbul Türklerin eline düşerken Hıristiyanlık çok kötü durumda-dır. İç çatışmalar, dış tazyikler, veba, açlık altında orta çağ düzeni de çökmektedir. Bununla beraber Avrupa şayanıhayret bir silkinme gösterir. Elli yıl sonra merhamet-siz fetihlerine başlayacaktır. Gemicileri A-merikayı ve Ümit burnundan dolaşan Hint yolunu keşfederler: En parlak, en yaratıcı ve hareketli bir çağdır bu.

Bu tiyatro vari değişiklik görüldüğü ka-dar mucizevi değildir. Orta çağ düzeni ge-rilerken, uzun zamandır hazırlanmış ve ha-rekete geçmeğe amade yeni yapıları orta-ya koymuştur. Önce teknolojik faaliyet orta çağda baş döndürücüdür. Derebeylik siste-mi çetin ve işçiler yaşayabilmek için çok maharet göstermek zorundadırlar. Sonra, adeta gizlice, bilgi merkezleri yeni bir dün-ya görüşü hazırlamaktadırlar. Umumiyet-le saçma sapan, abes skolastik * problemleri tartışan üniversitelerin bunda pek az dahli vardır. Rönesans (Yeniden doğuş manasına gelmektedir; yeni çağlardaki fik-ri hamleye alem olmuştur - R. ve M.) çok güçlkle bu üniversiteleri hakimiyet altına alacaktır. Bazı bedbin görüşlüler, zaferin bugün dahi kazanılmadığını ve üniversitele-rimizde skolastik ruhun devam ettiğini sa-vunmaktadırlar. Bununla beraber Chartres

okulu, kelimenin icadından evvel kurulmuş bir teknoloji enstitüsü (san'at mektebi) dir.

Hakim felsefe, (gerçek) diye kabul e-dilen kitabı mukaddes metinlerinin o za-manki anlaşılışına ve Saint Augustin'in mo-nizmine duyulan körükörüne bir iman ile kısırlaştırılmış iken, Chartres dünyanın ta-biatçı bir görüşü üzerinde çalışıyordu. «Kâ-firlik» isnatlarına Guillaume de Conches şöyle cevap veriyordu: «Tanrıya ait hiç bir şeyi inkâr etmiyorum. O, kötü denilemeye-cek her şeyin yaratıcısıdır; fakat yaratık-larının teşkil ettiği tabiat onun şanını gös-teren bir sürü faaliyette bulunmaktadır.» Veya: «Eşyanın (olayların) sebebini ve on-ların oluş kanunlarını aramak iman sahibi kişinin en büyük vazifesidir.»

Orta çağ, Şark düşüncesini, hatla İs-kenderiye mektebinin mevcudiyetini (M.Ö. 3. asırda kuruldu; M.S. 6. asırda ortadan kalktı) bile bilmiyordu. Birçok müellifler orta çağ Avrupa düşüncesine Araplar vası-tasıyla intikal edebildi.

RÖNESANS: İLİM BAŞTA GELİYOR

Ortaçağ yıkıldığı zaman Rönesansçılar sağlam bir teknoloji, faydalanılabilecek es-ki metinler, asırlardır uyumakta olan kuv-vetli fikirler buldular. Bu kuvvetli daya-nak noktasına istinaden, dünyayı kaldıra-caklar «insanın haysiyet ve mükemmelli-ği» lafını edeceklerdir.

Bu «Yeni adam» belli ve rasyonel, ta-biattan kovulmuş, ferdi ve sosyal bir esra-rengiz acı kader tarafında mahkûm edil-

*) Skolastik XI - XII asırlarda mek-tep ve üniversitelerde tedris olunan felse-fe. Formel (Suri) mantık, kıyas ve Aristo doktrinine dayanır. Vahy ve akli birbirine uydurmaya çalışır.

miş değildi. Tabiatı bir yeri, sağlam bir yeri vardı. Sosyal hayat içinde ve sosyal hayat sayesinde tekâmül edebilecekti. Büyük seyyahlar yeryüzünün zenginliklerle ve keşf edilmeğe hazır harikalarla dolu olduğunu isbat ediyorlardı. Şehirliler beldelerini içinde insan olarak yaşamının güzel olduğu bir yer haline getirebiliyorlardı. Floransada olduğu gibi, san'atın, ilmin, sanayinin «civilta»nın temerküz ettiği bir yer. Siyasi, dini ve entellektüel otoritelere gelince, kudretlerini mutasavver, hayali bir tanrısal bağıştan almıyorlardı. Akıl prensipleri karşısında mes'ul idiler.

Pic de la Mirandole, Tanrının Ademe şöyle buyurduğunu yazmakta idi: Sana verdiğim hürriyet sayesinde hiç bir tahdide tabi olmaksızın kendi tabiatını tayin edeceksin. Seni dünyada olup biten şeyleri daha iyi görebilmen için dünyaya yerleştirdim. Seni ne semavi ne de türabî yaptım (yani ne gökten ne de yerdensin); ne ölümlü ne de ölümsüzsün. Şu maksatla ki, üstün ve hür bir yaratma hali gibi, seçtiğin şekle göre kendini yont, dök, meydana getir.

Bu kudret ve hürriyetin, Rönesansçılar, tabiat, toplum ve tarih üzerinde bir hakimiyet olduğunu iddia ediyorlardı. İnsan tabiattır; tabiatın en üstün şeklidir onlara göre. Bunu bilmemezlikten gelemez; hor da göremez. Bundan iki mühim netice çıkmıştır: Perhizkârlığın terk edilişi, ilmin önemi. Lorezo Valla nazariyelerinden ileri gitmekten korkmuyordu. **De Voluptate** isimli eserinde «İnsanca konuşursak, fahişeler çekimsiz bakirelerden daha değerlidir» diyordu. **De Professione religiosorum** adlı kitabında istikbali olan bir fikri savunmakta idi: «İnsanın öğretimini en iyi tatbik edenler manastırlarda bir ibadet hayatına kendini vakfedenler değil, çalışmalarını Tanrıya hasredenlerdir.» Anglosakson ahlakında, kalvinizm ile birlikte çalışmanın dinsel değeri ve maddi muvaffakiyet ön plâna geçmiş bulunuyordu.

Diğer taraftan Rönesansçıların kudret ve hürriyet iddialarını ispatlayabilmeleri için, açık, değişebilir, sebep - netice kanununa göre idare olunan bir dünyaya ihtiyaçları vardı. Değişmeyen bir dünya fikri

ve Aristo'nun finalitê (gaiyet = her şeyin bir mükemmel sona malik oluşu) prensibi onları çileden çıkarıyordu. Başka birçokları arasında Galile'e, dehasının bütün imkânları ve eşsiz ustalığı ile otorite prensibine hücum etti.

Bütün bunları yapabilmek için, müreffeh olmak gerekiyordu. Yıkılacak nizama karşı iyi deliller aramak için daha eski düzenler canlandırılmıyordu. Ekonominin tayin edici önemi ve tarihsel görüş açısı, 18. ve 19. asırda şahikasına varan bir rönesans zaferidir.

TARİHİN DÖNÜM NOKTASI

Fakat bu fikir bolluğu içinde «materyalizm» nerdedir? Hiç bir yerde. Daha keşfedilmemiştir. Eski Yunanlılar nasıl an'ane-yi tesis etmişlerse, Rönesansçılar da ilmi, tekniği, hür ve insancı (liberal ve hümanist) düşünceyi inşa etmektedirler. Otorite ve alışkanlıklarla mücadele etmektedirler. Tanrı, tabiat, adetler v.s. üzerine güzel ve yıkıcı fikirler ortaya atmaktadırlar. Fakat her şeyi gözün görüp elin tuttuğu madde fikrine irca etmeye lüzum hissetmemektedirler. Keza klasikler de böyle bir ihtiyaç duymamaktadırlar. Kurnaz politikacı zekâsının müsaade ettiği nisbette Bacon, tabiatüstü ile bağdaşabilir bir monisme (1) taraftarıdır. Descartes **cogito, ergo sum: düşünüyorum, öyleyse varım** formülünü vâzetmektedir. İnsan bir ruhtur, düşünür, bu, ilk apaçık gerçektir. Diğer taraftan bir makine - beden'le ortak yaşamaktadır. Kendisinin ve muakıplarının (sonraki Descartes'çıların) bütün gayretlerine rağmen bu iki düzen arasındaki ilişkiler (yani ruh ve beden münasebetleri) hiç bir zaman vazih olarak anlatılamamıştır.

Gassendi asil ve ilk şekliyle epikürcülüğü canlandırır; buna rağmen tam bir papaz olarak kalmaktadır. Hobbes, anglikan dogmasına aykırı düşecek Tanrının bedelli oluşu teorisini açıkça beyan etmemekle beraber, bu teorinin saf tabiat dini ile uy-

(1) Ruh olsun madde olsun, âlemin tek bir prensipten meydana geldiğini iddia eden metafizik anlayış.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

gun düşeceğini zannetmektedir. (İnsanı körü körüne mistik veya külliye inkârcı yapmaya çeken bu tenakuz, insanlar tarafından Mutlak üzerinde hiç bir şeyin bilinmeyeceğinin bilinmemesinden, diğer taraftan Müteal bir Nizamın yeryüzüne müessir oluşunun anlaşılmasındandır. R.M.). Kısaca, **Görünmeyeni külliye reddeden gerçek materyalizm belki hazırlanmaktadır; fakat sentezi yapılmamıştır.**

Aristo mantığının tarihin bir dönüm noktasını teşkil ettiğini görmüştük. Batı düşüncesinin bu aleti o zamandan beri **uyuşturma ve bağdaştırma yerine zıtlıklara yönelmekteydi.** Newton'un sisteminin meydana gelmesine imkân veren bu kudretli ve hatta ince sistem, materyalizm ve idealizm arasındaki uyumsuzluğu bilhassa meydana getirmek üzere kurulmamıştı. Bunun belli bir tarihte meydana gelmesi için, tarihi bir dönüm gerekmiştir.

Murra «Antropoloji (2), inheridet conglomerates'in (mevrus kıymetlerin, nesilden nesile intikal eden an'ane ve hurafelelerin) hiç bir şekilde doğru olmadıklarını isbat eder görünmektedir. Hatta bunlar insicamlı da değildir. Fakat diğer taraftan hiç bir cemiyet bunlarsız mevcut olamaz, hatta köklü bir islâhata da kavuşamaz» diye yazmaktadır.

Dodds, «Fikirlerin yeniden gözden geçirilmesi, aklın ilerlemesi, an'anelerin kabuğunu kırarak kadar olgun, gerçek bir ahlâk sahibi insanların işidir» diye ilâve etmektedir.

Halkın büyük bir kısmı için bu böyle değildir. «Şüphesiz» diye devam ediyor; «Fikirlerin inkişafı eski cemiyetlerin yıkılmasına yol açmıştır.»

Büyük rönesansçılar tehlikesizce fikirlerle oynayabilmek için kâfi derecede kuvvetli idiler. Projeleri cemiyeti, insanı, dünyayı değiştirmektir. Fakat mâkul bir inkılâb (devrim) düşünüyorlardı.

Bundan Reform (3) ve Kontra-reform çıktı.

Ortaçağ hıristiyanlığının bir aggiornamento'ya, bir doğuma ihtiyacı vardı. Fakat bu doğum çok sayıda insanın ıstırabı ile pahalıya mal oldu. Richelieu'nün ölümün-

den sonra meydana gelen ve Avusturya hanedanını yıkmak gayesini güden 30 sene harplerinin kazanılmasını temin eden zaferden sonra **Alman devletlerinin nüfusu yarı yarıya inmişti.** 8 Fransız din savaşı vahşiyane oldu. İngiltere kendininkilerden yıldı çıktı.

Bu siyasi harplerde dinin az bir rolü vardı. Richelieu'nün, Wallenstein'in, Cromwell ve diğerlerinin karışık maksatlarını gizlemeğe yarıyordu. 1665 yılındaki ideolojilerin tesiri gibi, din fikrinin de o zamanlar, kitleler üzerinde sisli bir psikolojik tesiri vardı. Bir çok düşünür, en berbat katliamlar (kütle halinde işlenen cinayetler) ile yapılan bu teolojik isbatlardan gına getirmişlerdi.

Bu acıklı devrin neticesi septisizm (şüphecilik) oldu. Bugünkü anlamıyla bu kelime «Tarihi ve Tenkidi lügatı» ile muazam bir tesir uyandıran Pierre Bayle tarafından icad edildi. Yunancada **Scepticisme:** Sadece müşahede etmek manasındaydı. Bayle ve XVII. asrın hür düşünceli seçkinleri için **müşahede etmek, şüphe etmek** demektir. Din müessesesi tarafından örtülen, yasaklanan olayları incelemek, bu müesseselerin iddialarının sağlamlığından şüphe etmek demektir. Bu Fransız şüpheciliği uzun zamandır hazırlanmış olmasaydı, asla meydana gelemeyecek olan kimyasa bir reaksiyonda katalizörlük vazifesi yapamazdı.

Bunu ilk isbat eden şüphesiz ki İngiliz tarihçisi **Buckle** olmuştur: İngiltere ile Fransa arasındaki bir mübadeleden (değiş-tokuştan) materyalizm doğdu: Bunun emanidar örneği Newton ve Voltaire arasındaki münasebetler (ilişkiler) dir.

(Devamı var)

(2) Antropoloji: İnsanın doğal tarihi; ırkların ve bugünkü cemiyetlerin menşesini araştıran bilim.

(3) 16. asırda (Katolik Roma kilisesinin) Papalığın otoritesinin ve dogmalarının red edilişi ile meydana gelen din hareketi. Bundan sonra protestan kiliseler meydana geldi. Trente konsilinin mevzuu olan katolik reformuna kontra-reform denilmektedir ki 16. asır protestanlık hareketinden sonra ortaya çıkmıştır.

CEMİYETİMİZDEN HABERLER

TANITMA VE KONFERANS EKİBİ KURULDU

Cemiyetimizin çalışma sahasını daha da genişletmek amacıyla bir "Tanıtma ve Konferans" Ekibi kurulmuştur. Ekibin ödevleri Cemiyetin her türlü tanıtım ve konferans işlerini tanzim ve tertib etmektir.

İlk tanıtım işlerinden biri, İstanbul Radyosu'nda, Cemiyetimizde verilecek konferansların duyurulmasını temin tarzında olmuştur. Her hafta Salı sabahları saat 8.00 de anons edilen konferanslarımıza büyük bir alâka duyulmakta ve dinleyici adedimiz günden güne artmaktadır.

Diğer bir Cemiyet faaliyetimiz de İtalyan Kültür Heyetinin Tepebaşı, Meşrutiyet Cad. No. 161 deki büyük konferans salonunda, 14 Ocak 1966, saat 18.30 da verilecek konferanstır. Ruh ve Madde Okuyucularını davet ederiz.

YARDIMCI ÜYELERİMİZLE TEMASLARIMIZ

Cemiyetimizin faaliyetlerini yakından takip etmek isteyip te, İstanbulda bulunmayışları dolayısı ile, Cemiyetle irtibat kuramayan dostlarımız için kurulmuş olan "Yardımcı Üyelik" imkânından faydalanıp Cemiyetimize üye kaydolanların sayısı bir hayli yüksektir.

Cemiyetimiz, bugüne kadar, bu üyelerimize Cemiyetimizde yapılan derslerin tekersirlerini göndererek üzerine düşen vazifeyi yapmağa çalışmıştır. Fakat, bu konuda kendilerine faydalı olabilmemiz, bu arkadaşları daha yakından tanımak ve onların ihtiyaçlarını doğru olarak tesbit edebilmemizle mümkün olacaktır.

Bu gaye ile, Aralık ayının son haftasında, Cemiyetten bir ekip, merkezî olduğundan, Ankara'ya gönderilmiştir. Ekip, adreslerinde bulabildiği Yardımcı Üyelerimizle temas edip, onların fikirlerini ve ihtiyaçlarını tespit etmeye çalışmıştır. Bu çalışma sonucunda, umumî olarak, ihtiyacın bir gurup kurabilmek yönünde olduğu memnuniyetle müşahade edilmiştir. Esasen, bundan evvel de sizlere, Bursa'daki Yardımcı Üyelerimizin aynı ihtiyaçla, guruplaşmaya gittiğini bildirmiş ve bu arzunun ne kadar yerinde olduğunu belirtmiştik. Cemiyetimizin, şahıslar yerine, bu şekilde sistemli ve gayeli çalışan bir guruba yardım etmesi ve onu beslemesi, muhakkak ki, çok daha elverişli olacaktır. Bu bakımdan Ankara'daki üyelerimizin bu faaliyetinin sonuçlarını ümitle beklemekteyiz.

Cemiyetimiz, Yardımcı Üyelerimize daha faydalı olabilmek gayesi ile bir takım hazırlıklara girmiştir. Bunlar arasında, her ay bir "Haber Bülteni", ve "Dünya Dinleri" ismini taşıyan bir seri derslerin hazırlığına başlanılmıştır. Şayet bu hazırlıklarımız müsbet sonuçlar verecek olursa, en kısa zamanda, bunlar gönderilecektir.

"Haber Bülteni", bir ay içinde Cemiyetimizde verilen konferansların özetlerini ve diğer faaliyetlerimize ait bilgileri ihtiva edecektir. "Dünya Dinleri" ise, bütün doğu ve batı dinlerinin birer hülâsası tarzında olacaktır. Bu dersleri daha değişik tertipteki diğer dersler takip edeceklerdir.

Yardımcı üyelerimizin kıymetli yardımlarını ve tenkitlerini her zaman beklemekteyiz.

Evlilik

(6. Sayfadan devam)

ricısı olan ●'na bakabilirsiniz, siz de hayatınızı biraderlerinizin ve hemşirelerinizin hizmetine vakfedebilir ve böylece bunun için zengin inayete mazhar olursunuz.

Şimdi geline ve güveye hediyeler vermek adettir; sadece sembolik olarak.. Bu masanın üzerinde biraz tuz ve ufak bir somun ekmek var. Tuz, herşeye nüfuz eden, aydınlatan, ısıtan ve herşeyi güzelleştiren sevginin sembolüdür. Biz tuzu gelin olan kızkardeşe vermek istiyoruz. Ekmek ise damat olan birader içindir. Bundan damadın, günlük ekmeği bakımından emniyette bulunduğu, onun (ekmeğin) hiç bir zaman kaybolmayacağı ve daima mevcut olacağı mânâsı çıkarılmalıdır. Bu sembol ekmek somunu şunu anlatır: eviniz, sıhhatiniz sizin ve karınız için korunsun. Siz hem geçimci sağlayıcı hem de hamî oldunuz. Ekmek, Tanrının inayetinin sizinle olması, dünyevî ekmeğinizi hiç kaybetmemeniz, sıhhatin ve iyiliğin size, karınıza, sizinle beraber yaşayan herkese, sizinle alışverişte bulunanlara verilmesi temennilerinin iyi bir alâmetidir.

Beden ve ruh için bir gıda olması dolayısıyla, ekmekte çok şey mevcuttur. Şimdi gelin tuzu alsın (Joseph geline tuzu verir) ve güvey de ekmeği alsın, bunlar bizim size hediyelerimizdir.

Şimdi, sevgili biraderler ve hemşireler, Tanrının Kutsal Ruhları bu saatte mevcut-

Ölağanüstü olaylar

(7. Sayfadan devam)

zımdır. Ayrıca bu vasat içinde bir fiil icra edecek varlığın bir arzusu veya c) bir maksadı bulunması icabetmektedir. Şu halde burada bir hadisenin doğması için üç unsurun birlikte bulunması zaruri olmaktadır:

- 1 — Şuurlu bir müessiriyet,
- 2 — Alâka ve maksat,
- 3 — Vasıta ve vasat .

Bu unsurların gözönüne alınmasıyla hadisenin psişik yönden tarifini şöylece yap-

turlar; bildiğiniz gibi sizin aranızda, daima ruhlar vardır. Fakat böyle bir vesile ile, insan ruhunun kaderine istikrar vermesi mes'uliyetini taşıyanlar geldiği gibi, hayat boyunca vazifeleri sizi idare etmek olan melekler de geldiler. Zira onlar herkesin mesut olmasını isterler. Biz, şimdi herkese kendilerini müşahade etmelerini için, izin vermek gayesiyle bir sessizlik anını gözlüyoruz. Gelin ve damat karara varabilirler ve şundan emin olunuz ki sessizlik içerisinde yapacağınız talep geri çevrilmeyecektir, zira siz, Tanrının birliğindensiniz. Sizin istifadeniz için ben dua edeyim: «Cennetteki Babamız, bu birliği hayat için takdis ediniz; Hz. İsa, Kurtarıcı, sen onların şahidi ol. Sen ebeveyin methedil ve takdis ol.»

Akşam yemeğinin mevcut bulunan herkese fevzi edilmesinden sonra Joseph devamla: «Şimdi sevgili gelin ve damat dünyaya adım atınız, kalplerinizi açınız ve güneş ışığınız dışarı çıksın. Güneş sizden bütün yönlerde şua neşretsün ki, bahçenizdeki kayaları çiçek haline getirebilsin. Buradaki bütün dostlarınız Tanrının inayetinden emin olsunlar. Toplanan herkesin, ümid ve itimat olarak iki genç insanın birbirlerini bulmasına, sadakatlerinde birleşmelerine, sevinmeleri için dua ediyoruz. Mevcut olan herkes, sükûnet içinde bu gelin ve damat için dua etsinler.

Ben şimdi dünyamâ dönüyorum. Tanrının inayeti sizin hepimizle beraber olsun, hepimizi kuvvetlendirsün, mes'ut ve sevinçli kılsın. Tanrı sizinle beraber olsun.

biliriz:

Hadise: Bir vasatın maddelerinden bir kışım ile kuracağı bir alâka ile onları harekete geçiren şuurlu bir müessirin, o vasat dahilinde değişik tertip ve şekillerde meydana getireceği tezahürler veya hal değişimleridir.

Camın kırılması bir hadisedir.

1 — Ben olmazsam cam kırılmaz.

2 — Camı kırmak istemezsem cam gene kırılmaz.

3 — Taş gibi bir kırıcı vasıta yoksa cam gene kırılmaz (Veya ortada cam yoksa zaten kırılma mevzuu da yoktur.)

(Devamı var)

Zevk Eğitimi

(21. Sayfadan devam)

mı, iyi cins porselen yemek takımları ve güzel seramik eserler gibi evlerimizde her gün kullandığımız eşyadır.

Böyle bir faaliyete geçme fikri üç yıl önce doğmuştur: Hannover'de sanatçılar, endüstri ve elsanatları temsilcilerinden kurulu bir birlik, halkı günlük hayatta kaliteli güzel eşya kullanmaya alıştırmak maksadıyla faaliyete geçmiş ve önce iyi bir zevkin teşekkülü için neler yapılabileceğini araştırmıştır. Araştırmalardan şu netice alınmıştır: 1. Zevk, günlük hayatta kullanılan tabak, çatal, kaşık, bardak, masa veya sandalya gibi eşyanın tesiri altında kaldığından geniş halk çevreleri içerisinde zamana uygun güzel şekillere karşı bir anlayış uyandırmak gerekmektedir. 2. Zevk eğitimine yetişkin insanda değil, öğrenciler üzerinde başlanmalıdır.

Bu fikir geçen yılın sonundan beri tatbik edilmektedir. Umumiyetle firmalar tarafından ödünç verilen çatal kaşık ve porselen sofrta takımlarından müteşekkil ilk iki kolleksiyon Hannover ilkokullarına gönderilmiştir. Bunu, lise öğrencileri için hazırlanan sandıklar takibetmiştir. O tarihten beri çeşitli yaşlardaki öğrenciler için 4 program halinde 20 sandık hazırlanmıştır. Sandıklarda güzel biçimli modern eşyadan başka tarihi örneklerin resimleri, renkli diyapozitifler ve pedagoglar için izahlı bir katalog vardır. Eğitim Bakanlığı öğretmenler için ayrıca bir çalışma programı tertiplemiştir.

«Zevk eğitimi» faaliyetinin temel prensibi, «Zevk eğitim sandıklarının» kimseye zorla kabul ettirilmemesi, bunların sadece gösterilip, tanıtılmasıdır. İkinci prensip, sandıklardaki eşyanın bir «Minyatür sergi» şeklinde olmamasıdır. Öğrencilerin güzel şekilleri tam manâsıyla «kavrayabilmeleri» için bunları teker teker sandıktan çıkarıp ellerine almaları lâzımdır. Bu arada herhangi bir parça kırılacak olursa, birlik tarafından tazmin edilmektedir.

Bu faaliyet tahmin olunamayacak kadar büyük başarı sağlamıştır. Öğretmenler çok değerli pedagojik tecrübeler yapmışlardır. Meselâ 10 ile 14 yaşları arasındaki öğrencilerin zevk eğitiminde sadece şeklin kâfi gelmediği, bunlara renklerin de eklenmesi gerektiği anlaşılmıştır. Ancak 16-17 yaşlarındaki öğrencilerde sırf form ve fonksiyona karşı anlayış uyandırmak mümkündür. Güzel biçimlerle çirkin biçimlerin biraraya getirilip karşılaştırılması büyük bir fayda sağlamamıştır. Zevk eğitimine katılan öğretmenlerden hepsinin dikkatini çeken nokta, bu eğitimin derhal ailelere de tesir etmiş olmasıdır. Evlerindeki birçok şeyleri zevkli bulmayıp, bunları tenkitçi nazarla tetkik ederek öğretmenleriyle münakaşalara girişen öğrencilerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu da gösteriyor ki, zevk öğrenilebilecek bir şeydir.

Bahis konusu sandıkların hazırlanması ve içine konacak eşyanın alınması da dahil, bütün «zevk eğitimi» faaliyeti sadece 3.500 D Marka malolmuştur. Hannover Eğitim İşleri dairesi bu masrafı memnuniyetle üzerine almıştır.

En Nefis Kahve

(Ruh: 482)

RÖLATİVİTE

(25. sayfadan devam)

Aynı realite içinde çok uzun bir müddet takılmak ve bu atalet hali içinde insanın kendisini kapıp koyuvermesi, o insanın ıstıraplı neticelerle karşılaşmasını tevlit edecektir ki, bu ıstırap, onun bu halden artık sıyrılması lâzım geldiğini bildiren bir sinyal olmaktadır.

Hareket, madde kâinatı içinde bir zaman akışını ve dolayısıyla bir zaman mefhumunu ortaya çıkarmaktadır. Şu halde şekil ve yer değiştirmeler, insanın idrakinde bir zaman mefhumunun doğmasına sebep olduğu söylenebilir.

Hadise ise, mekânda yer işgal eden mevcudiyetlerin karşılıklı tesirlerinin müessiriyetiyle ortaya çıkan bir HAL değişimidir. Bu hal değişimi insan idrakine çarptığı müddetçe zamanın akışı veya zamansızlık bir mânâ ifade eder. Zamansızlığın

kavranması ise bizler için adeta inkânsızdır. Ne yoktur ve ne de vardır diyebiliriz. Ancak zamanın akışını da içinde bir bütün olarak bulunduran Kâinat MAKETİ ve onu meydana getiren İLÂHÎ kanunlar bizim için zamansızlığın sezgisi yönünde ip uçları verebilirler.

Bir şuurun aydınlatma sahası içinde bizler ancak bir zamandan bahsedebilmekteyiz. Bu sahanın dışı ise, insanlık için kâlin ve karanlık bir örtüyle kapalıdır.

Bizler, zamanımızı en iyi bir şekilde değerlendirmek, faydalı, diğerkâm, sevgi dolu birer KUL olmak üzere yola çıkmış yolcular olduğumuzu daima hatırlıyarak bize verilen vazifemizi en verimli bir şekilde yerine getirmek üzere çalışmaktayız.

İşte o zaman, zamanın akışı, bütün izafiliğine rağmen bizim lehimize çalışacak ve mutlu yarınların güneşi ufukta parlıyacaktır.

SON

TUFAN

(27. sayfadan devam)

Bu hadise başladığı gün dünya kabuğu yarılarak büyük boşluktan muazzam su kütleleri boşalmağa başlamıştı (Tekvin 7:11). Şiddetli sağnaklar su baskınları meydana getiriyordu. Tanrı, kendinde mevcut kudretleri kullanarak okyanusların dibini kaldırıp kıtaları alçaltıyordu. Sizler de bunun dehşetini bilmem, biraz olsun muhayyelenizde canlandırabiliyor musunuz? Suların seviyesi yükseldikçe, yükselen denizlerden coşan dalgalar büyük tarakalarla kıtaların ta içlerine kadar nüfuz ediyordu. Böylece geniş sahalar silinip süpürülmüştü. Bu iş, emin olun, hayali değil fakat hakikaten ceryan ediyordu. Saat ve saat gittikçe şiddetlenen rüzgârlar ve onların kaldırdığı devasa dalgalar en yüksek dağları dahi örtmüş ve

40 gün sonra bütün arz sularla kaplanmıştı (Tekvin 7:20).

Tufan suları kükreyerek kıtaları kaplamış ve yoluna çıkan herşeyi tamamen tahrip etmişti. Hatta bu büyük kasırganın sonunda, muazzam met ve cezirler bütün kıtaları taramakta devam etmişti (Tekvin 7:24). Nerede olursa olsun hiç bir yerde kum toprak kalmamıştı. Hatta suların üzerinde uçan kuşlar dahi yaşamağa çalışırken yorulup sulara düşmüşler ve boğulmuşlardı. «Burnunda hayat nefesi olan herşey TELEF OLMUŞTU (Tekvin 7:22).»

Pek az kimse böyle bir cihanşümul tahribatın dehşetini tahayyül edebilir. Suların çekilmesinden ve tabahhur etmesinden sonra dahi tahripkâr tesirleri devam etmekteydi. Suların seviyesinin inişinden sonra dahi

muazzam met ve cezirler arz üzerinde de-
ğışli tesirler yarattılar. Arzın ve güneşin
varlığıyla artan sular kıtaları süpürerek
heryeri ince bir çamur tabakasıyla örttiler
ve hayvan ve nebat hayatını gömdüler
(Tekvin 8:13).

Muazzam kuvvetler - Şimdiye kadar
bilinmeyen şekilde - arzın kabuğunu katla-
yıp büküp allak bullak ettiler. Arz, dünya
çapında zelzelelerle sarsıldı, volkan indifa-
ları muazzam toprak ve kaya kütlelerini ye-

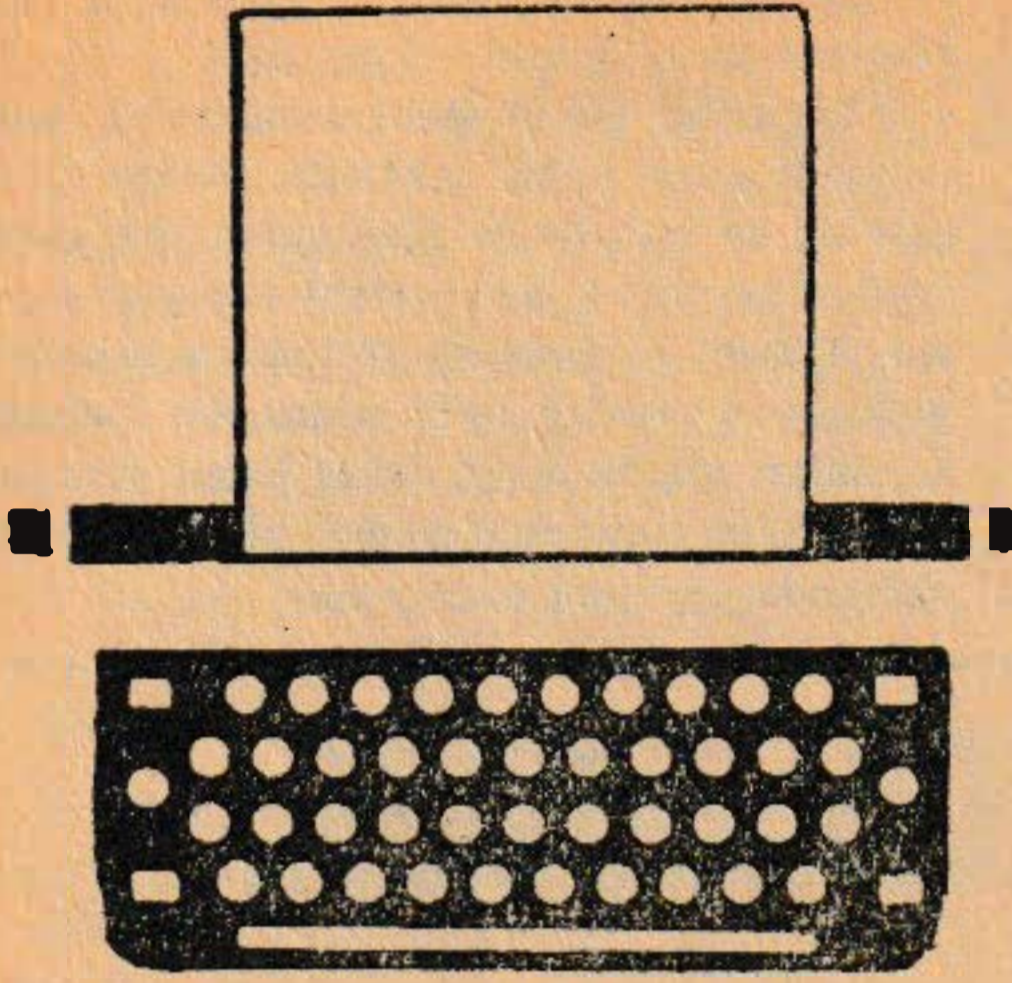
rinden oynattı. O kadar ki, toprağın yüzü
tanınmayacak şekilde değişmişti.

Böyle bir cihanşümul katastrofun mev-
cudiyeti gayri kabili inkârdır. Bunun ilk is-
patı da en ön plânda Mukaddes Metinlerde
bahsedilen tufan hadisesinin cereyan tarzı-
dır. Diğer taraftan da birikim tabakaları,
jeologların sandığı gibi muazzam zaman
aralıkları içinde değil, fakat tufan sularının
biriktirdiği çamurlar dolayısıyla çok KISA
zamanda teşekkül etmişlerdi.

TÜRKİYE
İ
BANKASI

PARANIZIN
İSTİRBALİNİZİN
EMNİYETİ

(Ruh: 483)

Okuyuculara CEVAPLAR

Sayın Selma Kocabey — GEBZE

«Birtakım kompleksleriniz geçmiş hayatlarımızın iyi ve kötü neticeleriyle alakadar olamaz mı? Meselâ başkalarına tahakküm etmek, kıskanmak v.s. gibi geri hisler geçmiş hayatlardaki ezilme ve yoksulluklarla ilgili olabilir. Ne dersiniz?»

Enteresan bir düşünce. Bu hayatımızın türlü olayları nasıl bizde bazan kompleksler hasıl ediyorsa, geçmiş hayat devrelerinin tecrübeleri de ruhta izler bırakabilir. Fakat bu izlerin muhakkak kompleksler tarzında belirlenmesi gerekli olmayabilir çoğu zaman. Daha yaygın ve etkili karakterler tarzında, kısaca mizaç, huylar olarak şuura çıkması ve insanı şekillendirmesi daha olağan gibi görünmektedir.

Öyle zannediyoruz ki, insan hayatı türlü biçimlere bürüne bürüne fert üzerinde birtakım geri durumlar hasıl edebilir. Geçmiş hayatların genel yekünü olarak bir hayat düzeni içinde bulunuruz. Bu düzenin çeşitli tesirleri kompleksler de yaratabilir. Örnek: Geçmiş hayatın zaruri bir neticesi olarak, bir kimse, çok fakir veya sakat olarak hayat sürmek zorunda kalabilir. Bu bir tekâmül icabıdır. Böyle bir hayat ferdin hayata bağlılığı, direnci ve kıymet ölçülerine göre, onun üzerinde iyi-kötü birtakım tesirler hasıl edebilir. Bunların bir kısmı — ki, fert bunları iyi kanalize edememiş ve onlara direnç göstererek üstünleştireme-

miştir — kompleksler tarzında zuhur edebilir sonradan.

Kompleksler, bir bakıma, birer tekâmül kamçısı olabilirler. Ferdi zorlar ve mücadeleye alıştırmır. Gerekli olan, kompleks anlamak, sebeplerini bulmak ve ona hâkim olmaktır.

Selâm ve sevgiler

Sayın Cafer Paşagil — GAZİANTEP

Muhtelif sorularınıza cevaplarımız şöyledir:

1 — Radyestezi, bir ağaç çubuk yahut sarkaç vasıtasıyla toprak altında çeşitli madenleri keşfetme ve bazı hallerde insan vücudundaki hastalıklı yerleri tesbit etme usulüdür. Bu usulde, radyestezistler medyum olarak çalışırlar. Kendilerinden çıkan tesirlerle maddeden çıkan tesirleri ahenkli hale getirirler ve en kuvvetli intibalara göre bir karara varırlar. Büyük bir Y harfi biçiminde kuru ağaç çataldan veya bükümsüz saf ipekten mamul bir ipe asılı tahta bir sarkaçtan istifade ederler. Esas olarak üç nevi hareket vardır.

- Sağa dönüş (+): Saat istikameti
- Sola dönüş (—): Saatin ters yönü
- Salınım (nötr): Tek hat üzerinde gidip ve gelişler.

Bütün keşif ve teşhisler tecrübeyle gelişir. İstatistikî usullerle çalışılır.

2 — Telepati ile radyestezi hakkında özel tarzda hazırlanmış pratik kitaplar di-

... yoktur. Mecmuamızın eski sayıla-
... Erekli malûmatı bulmanız kabildir.
... — Mukaddes kitaplarda, ruhiyatla
... aleyhinde hiçbir âyet mevcut
... Kaldı ki, spritzma bilinmezse bir-
... Freyi anlamak imkânsızlaşır, yahut
... dar bir mâna içine hapsolmak mec-
... doğar.

... — Ruhî kanallardan alınan tebligat
... kitaplardan daha vâzih anlaşılma-
... ettiğî gibi, kitaba ve Allaha olan
... Emî bakımından da yükseltir ve kuv-
... Selâm ve sevgiler.

Sayın Şükûfe Erman — ANTALYA

«Edebiyat ve musikinin insanı tekâmül
... kaniyim. Fakat insanı hissen ge-
... bu meşguliyet kâfi değildir. İnsan
... başka taraflarına da uzanmalı, ye-
... yeni duyguları sezmelidir. Sizler bunu
... yapıyorsunuz, bundan seviyorum
... Meselâ dinsel konuları okumayı se-
... Bir ürküntü duyardım, ölümü
... Ama şimdi ölümü bile sevdim;
... ölmek de istemem. Çünkü noksan-
... çok, hayatı değerlendirmeliyim...»

Çok samimî sözleriniz için sizi tebrik
... Neden mi? Çoğu kimsenin duyup
... türlü söylemeğe cesaret edemedikle-
... yazdığınız için. Demek ölümü cesaret-
... ve fakat kendinizi daha olgun-
... için yaşamak istiyorsunuz. Bir-
... nefsanî arzuları bırakıp gitmek, «öl-
... korkusu yok sizde. Bu fikrinizi ve inan-
... kaybetmeyiniz. Hayat içindeki gü-
... çok artabilir.

Ölümden korkmak ve onu düşünme-
... bize ne kazandırır? Onun gelmesini
... kiktirebilir miyiz? Ne mümkün! Öyleyse
... hayatı sindire sindire yaşamak, daha iyi
... kimse olmağa çalışmak, iyilik, sevgi,
... merhamet, yardım gibi faaliyetleri yerli ye-
... de yapmak, az çok idraklı yaşamak ge-
... miyor mu? Yolunuzda selâmetle gidiniz.
... Selâm ve sevgiler.

Sayın Erkan Sunar - BİNGAZI

«Neden ben medyom olamıyorum? Bu-
... tatbikatta öğrenilmesi mümkün değil
... dir? Her halde çok değişik etkiler alır
... san.»

Kısaca sorunuz bu.

Biz de size soralım: Neden astronot o-
lup fezada dolaşmıyor, yahut dalgıç olup
okyanusların ürpertici derinliklerine inmi-
yorsunuz?

İmkânlarınız, bilginiz, tecrübeniz, be-
den yapınız, mizacınız, ahlâki kabulleriniz,
ve nihayet tekâmül kaderinizin size çizdiği
ana plân böyle bir kimse olmanızı veya
olmamanızı tayin eden hususlardır. Şüphe-
siz medyomluk insanın kat'iyen elinde ol-
mayan bir fonksiyon şeklidir.

Ruhî İdare Plânlarının çeşitli plânları-
na tabî olarak, medyomlar, insanlara teb-
liğler ve tesirler nakledebilirler.

Kaderî ve bedenî bir kabiliyet ve has-
sâsiyet mevcut ise, bazı psişik pratikler
fayda verirler. Bu, kül altında kalan ateşi
meydana çıkarmak için, külü deşmeğe ben-
zer. Ateş yoksa, külü karıştırmak faydasız-
dır, belki de tehlikelidir. Psişik çalışmalar
asla zorlanmaya gelmezler. Aksine onlar
ferde kendisini kabul ettirirler yani ferdi
zorlarlar.

Evet, medyumlukta çok çeşitli tesir-
ler alınır ve verilir. İyi veya kötü intibalar
içinde kalan medyumu ruhî plânlar kontrol
altında tutarlar ve birçok tehlikelerden ko-
rurlar.
Selâm ve sevgiler.

Sayın Sevki Kentbeyi - MUĞLA

«Size sadece ruhî konuları sormak iste-
mezdim. Acaba okuyucularınızın karşılaştıkları
problemleri aydınlatacak metodlar,
öğütler veremez misiniz? Belki de pek çok
kimse böyle bir ihtiyacı duyuyordur?»

Cemiyetimizin ödevlerinden biri de,
yukarıdaki sözlerinizle ifade ettiğiniz gibi,
okuyucu ve dinleyicilerimizin çeşitli sorun-
larını çözümlenektir. Olayları, ıstırapları,
güçlükleri, kısaca insanlarımızın içinde bu-
nalıp kaldıkları hayatın kendisini daha bil-
gili tarzda karşılamak ve ona hakim olmak,
insanı daha güçlü ve mes'ut kılar.

Bu yönde, gerek yazılarımız, gerek kon-
feranslarımız daima yardımcı olmak ka-
rakterini taşımaktadır. Sizin ve diğer oku-
yucularımızın günlük hayatta karşılaştıkları
problemlerine bir izah yolu bulabilmek
bizler için bir vazifedir. Sorularınızı bek-
leriz.

Selâm ve sevgiler.